

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба
Освітня програма	47487 Навігація та бойове застосування літальних апаратів
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	253 Військове управління

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	182
Повна назва ЗВО	Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба
Ідентифікаційний код ЗВО	24980799
ПІБ керівника ЗВО	Турінський Олександр Васильович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	http://www.hups.mil.gov.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/182>

ЗВО є вищим військовим навчальним закладом (закладом вищої освіти із специфічними умовами навчання)

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	47487
Назва ОП	Навігація та бойове застосування літальних апаратів
Галузь знань	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність	253 Військове управління
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Тип освітньої програми	Освітньо-професійна
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Бакалавр
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	Кафедра повітряної навігації та бойового управління авіацією льотного факультету ХНУПС
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	<i>відсутня</i>
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	Військове містечко № 19 (м. Харків, вул. Сумська, 77/79)
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	Магістр військового управління підрозділами авіації, офіцер тактичного рівня.
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	331352
ПІБ гаранта ОП	Шейгас Олександр Костянтинівич
Посада гаранта ОП	начальник кафедри
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	sakons@ukr.net
Контактний телефон гаранта ОП	+38(067)-723-85-84
Додатковий телефон гаранта ОП	<i>відсутній</i>

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	1 р. 6 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

ОП забезпечує підготовку всебічно розвинутих, кваліфікованих військових фахівців здатних виконувати функціональні обов'язки у складі екіпажу на посадах штурмана авіаційного підрозділу для Повітряних Сил Збройних Сил України. Змістом ОП є підготовка фахівців з питань повітряної навігації та бойового застосування літальних апаратів для вирішення задач при підготовці та в ході виконання ними учбових та бойових завдань. Підготовка фахівців здійснюється з 1997 року. Льотний факультет і кафедра повітряної навігації та бойового управління авіацією є нащадком Луганського вищого військового авіаційного училища штурманів, єдиного навчального закладу з підготовки військових штурманів для транспортної авіації. Кафедрою створено унікальну вітчизняну систему підготовки військових штурманів, що поєднує глибоку теоретичну підготовку з сучасним комплексом заходів з отримання практичних навичок, до практичного бойового застосування включно. Наукову та інноваційну основу системи підготовки фахівців на кафедрі складає всесвітньо відома наукова школа Тимочка Олександра Івановича. За час існування кафедри підготовлено 4 докторів наук та 5 кандидатів наук, 1 заслужений діяч науки і техніки.

ОП постійно розвивалася та вдосконалювалася. Всі випускники мають позитивні відгуки з військ за підсумками першого року служби.

Підготовка фахівців 2020 року випуску здійснювалася за професійними стандартами та освітніми програмами, що були розроблені робочою групою під керівництвом провідних фахівців-практиків Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, яке є замовником на підготовку фахівців (роботодавець) та науково-педагогічних працівників ХНУПС (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 17.05.2016 № 119ад "Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітніх програм підготовки військових фахівців").

У 2018 році професійні стандарти та освітньо-професійні програми були доопрацьовані та в них внесені зміни з урахуванням Рішень колегії Міністерства оборони України, затверджених наказом Міністерства оборони України від 30.05.2017 року № 298, науково-практичних конференцій щодо вдосконалення підготовки військових фахівців, стандартів НАТО та досвіду застосування військ в антитерористичній операції (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 08.05.18 № 126ад "Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітньо-професійних програм підготовки військових фахівців").

Діюча редакція освітніх програм затверджена рішенням вченої ради Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, протокол № 9 від 24.07.2018 року.

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року	У тому числі іноземців
			ОД	ОД
1 курс	2020 - 2021	20	20	0
2 курс	2019 - 2020	6	6	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	37315 Льотна експлуатація та бойове застосування літаків 37318 Льотна експлуатація та бойове застосування вертольотів 37332 Навігація та бойове застосування літальних апаратів 37333 Бойове управління польотами авіації 37334 Управління діями підрозділів військ протиповітряної оборони Сухопутних військ
другий (магістерський) рівень	47485 Льотна експлуатація та бойове застосування літаків 47486 Льотна експлуатація та бойове застосування вертольотів 47487 Навігація та бойове застосування літальних апаратів 47488 Бойове управління польотами авіації
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий)	37290 Військова кібернетика та управління військами

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	103583	58706
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	103583	58706
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	408.pdf	wHTrd9Px8NbpBWHliCrLq+rdngJ5YWinkeiZZ/TTPZE=
Навчальний план за ОП	408.pdf	wHTrd9Px8NbpBWHliCrLq+rdngJ5YWinkeiZZ/TTPZE=

9. Інформація про наявність в акредитаційній справі інформації з обмеженим доступом

Справа містить інформацію з обмеженим доступом

Зазначте, які частини відомостей про самооцінювання містять інформацію з обмеженим доступом, до якого виду інформації з обмеженим доступом вона належить та на якій підставі (із зазначенням відповідних норм законодавства та/або реквізитів рішення про обмеження доступу до інформації)

Частина відомостей про самооцінювання, яка містить інформацію з обмеженим доступом	Вид інформації з обмеженим доступом	Опис інформації, доступ до якої обмежений	Підстава для обмеження доступу до інформації
Освітня програма. Навчальний план за ОП.	службова	Освітні програми та навчальні плани підготовки військових фахівців відносяться до Переліку відомостей Збройних Сил України, що становлять службову інформацію (ПСІ-2017)	Наказ Генерального штабу Збройних Сил України від 22.11.2017 року № 408

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Цілями ОП є надання освіти в галузі 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону 253 Військове управління (за видами Збройних Сил) Навігація та бойове застосування літальних апаратів з подальшим навчанням за освітньо-професійною програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти.

ОП має наступні особливості:

є формування лідерських якостей та здатності до управління соціальною групою;
забезпечення фізичної готовності військовослужбовця, ефективного їх використання в різних умовах обстановки, стійкого перенесення фізичних навантажень, нервово-психічних напружень і несприятливих факторів;
удосконалення мовної підготовки з метою співпраці та взаємо сумісництва з підрозділами сил НАТО, ведення радіообміну англійською мовою відповідно до стандартів та рекомендацій ICAO та вимог положень керівних документів, що регламентують льотну роботу;
формування навичок з питань практичного застосування методів та способів рішення задач навігації та бойового застосування літальних апаратів в різних умовах навігаційної та тактичної обстановки;
володіння технологією роботи екіпажу на всіх етапах підготовки та виконання поставленого завдання, методикою цілеспрямованого пошуку інформації в довідковій, спеціальній літературі та мережі Інтернет, методами психологічної підготовки особового складу, технологіями навчання та виховання підлеглого особового складу).
спрямування на підготовку фахівців в галузі навігація та бойове застосування літальних апаратів для авіаційних частин Повітряних Сил Збройних Сил України.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

ОП є одним з ключових елементів стратегії ХНУПС, яка базується на основних положеннях, що визначені Державною програмою розвитку ЗС України на період до 2025 року та передбачає професіоналізацію ЗС України, створення підготовленого військового кадрового резерву, впровадження стандартів ІСАО та НАТО.

Сьогодні якісна підготовка військових фахівців для ЗС України та інших військових формувань дозволяє забезпечити набуття їх спроможностей для ефективного реагування на загрози національній безпеці у военній сфері, оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності, а також взаємо сумісність з партнерами з країн НАТО для виконання спільних завдань.

Відповідність мети ОП стратегії ХНУПС полягає у розвитку та якісному поєднанні фундаментальних та військово-професійних знань, прикладних інформаційно-аналітичних компетентностей та управлінських навичок, високих особистісних якостей фахівців, стійких навичок з повітряної навігації та бойового застосування сучасних зразків озброєння та військової техніки, дотримання правил безпеки польотів в штурманському відношенні, які є надважливими для підготовки офіцера-професіонала.

Саме такий системний підхід є безпосереднім втіленням місії університету з ефективною інтеграцією науки, освіти та практичного досвіду, що корелюється зі стратегічною метою ХНУПС. Стратегія і перспективні напрями розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності ХНУПС розміщена на офіційному сайті (<http://www.hups.mil.gov.ua/publicna-informaciya/>).

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:

- здобувачі вищої освіти та випускники програми

Під час розробки професійного стандарту та освітньо-професійної програми підготовки військових фахівців за даною освітньою програмою (особливо вибіркового компоненту), формулювання програмних результатів навчання робочою групою брався до уваги аналіз відгуків на випускників з військових частин (роботодавців) за підсумками першого повного року служби. Форма відгуку на випускника визначена відомчим нормативним документом та містить оцінки за великим переліком професійно - важливих якостей, узагальнену оцінку, пропозиції та побажання безпосередніх командирів та начальників.

- роботодавці

ОП розроблена робочою групою з провідних фахівців-практиків Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, яке є замовником на підготовку фахівців (роботодавець) та науково-педагогічних працівників ХНУПС (склад робочої групи визначений наказом Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 08.05.18 № 126ад “Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітньо-професійних програм підготовки військових фахівців”).

- академічна спільнота

Інтереси академічної спільноти враховані в першу чергу через активну участь ХНУПС у Програмі НАТО щодо вдосконалення військової освіти країн-партнерів DEEP (Defence Education Enhancement Program). В межах програми щорічно проводяться семінари, тренінги з обміну досвідом щодо організації підготовки, розробки та вдосконалення компетенцій, змісту та результатів навчання, активних та інноваційних форм та методів навчання, підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, які дають можливість врахувати досвід академічної спільноти ЗВО європейських країн-партнерів з НАТО (Польща, Литва, Словаччина, Франція, Великобританія, Італія, Німеччина) та порівняти його з вітчизняним при створенні та вдосконаленні освітніх програм.

- інші стейкхолдери

В університеті активно працює спілка ветеранів, які мають значний досвід практичної служби у військах, учасники бойових дій, науково-педагогічні працівники, що мають почесні звання.

Їх дорадча допомога теж враховується при розробці ОП.

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Основою для визначення цілей та програмних результатів навчання під час розробки та вдосконалення ОП для ЗС України є Державна програма розвитку ЗС України, рішення колегії Міністерства оборони України з питань вдосконалення підготовки військових фахівців та науково-практичних конференцій за участю замовників на підготовку фахівців, де обговорюються заходи з розвитку зразків озброєння та військової техніки та систем підготовки фахівців для їх експлуатації та бойового застосування, а також шляхи імплементації стандартів НАТО. Діюча редакція ОП враховує Рішення колегії Міністерства оборони України, затверджені наказом Міністерства оборони України від 30.05.2017 року № 298, науково-практичної конференції під головуванням Командувача ПС ЗС України “Удосконалення військової освіти у вищих військових навчальних закладах Повітряних Сил”, що проходила 12-13.04.2017 року на базі ХНУПС, а також кваліфікаційні вимоги від замовника на підготовку фахівців. Підставою для вдосконалення ОП також є аналіз відгуків на випускників після першого року та аналіз інформаційно-аналітичних матеріалів з досвідом застосування військ (сил) в ООС, що періодично надходять до

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

Міждисциплінарний характер розвитку спеціальностей та освітніх програм в межах галузі 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону обумовлює набуття актуальних компетентностей випускників за даною ОП. Протягом навчання за ОП здобувачі вищої освіти отримують теоретичні знання та практичні навички, які їм необхідні для кваліфікованого виконання задач з питань навігації та бойового застосування літальних апаратів при виконанні ними бойових завдань, але і загально-фахові теоретичні знання та практичні навички, що допоможуть їм реалізувати себе на ринку праці в подальшому цивільному житті після закінчення військового контракту.

Враховуючи, що споживачем випускників є Міністерство оборони України та Збройні Сили України і вони проходять службу у всіх регіонах України, то регіональний контекст для окремого регіону явно не використовується.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

При формулюванні цілей та програмних результатів навчання ОП прийнято до уваги досвід подібних програм в інших ЗВО України (як військових, так і технічних), які відрізняються цілями та очікуваними результатами. Акцент на професійну, практичну підготовку та оволодіння не лише навичками з навігації та бойового застосування літальних апаратів при виконанні бойових завдань, але і виконання польотів по маршрутам з посадкою на іншому аеродромі, застосування різних варіантів навігаційного обладнання (в тому числі модернізованого) при виконанні польотних вправ, що забезпечує конкурентоспроможність випускників серед вітчизняних навчальних закладів, які здійснюють підготовку авіаційного персоналу для державної та цивільної авіації, та іноземних аналогів та їх готовність до самостійного засвоєння методики підготовки та виконання польотів у складі екіпажу за стандартами та рекомендованою практикою ІКАО.

Під час обміну викладачами та курсантами з іноземними військовими навчальними закладами з країн партнерів з НАТО в межах програми НАТО DEEP проводився аналіз іноземних аналогів освітніх програм.

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 253 Військове управління (за видами Збройних Сил) для другого (магістерського) рівня вищої освіти затверджений наказом МОН України від 12.12.2018 р. № 1382.

Відповідно до вимог наказу Міністерства оборони України від 25.04.2016 року № 216 “Про вдосконалення підготовки офіцерських кадрів тактичного рівня та сержантського (старшинського) складу у ВВНЗ та ВНП ВНЗ” підготовка фахівців за даною ОП здійснювалася згідно професійного стандарту та освітньої програми, що були розроблені робочою групою під керівництвом провідних фахівців-практиків Командування Повітряних Сил Збройних Сил України (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 17.05.2016 № 119ад). У 2018 році професійний стандарт та освітня програма були перепрацьовані.

Професійний стандарт враховує загальну характеристику професії офіцера й вимоги до неї та визначає компетентності офіцера тактичного рівня, результати навчання і містить опис службових функцій.

На сьогодні можна констатувати, що діюча ОП відповідає вимогам стандарту вищої освіти та професійного стандарту.

Зміст ОП сприяє досягненню програмних результатів навчання через вивчення дисциплін, які дозволяють набути здобувачам основні професійні компетентності.

Особливістю формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання військового фахівця є те, що вони набуваються поступово, формуються сукупністю певних освітніх компонентів на різних етапах даної ОП і починаються формуватися в рамках освітньої програми першого рівня вищої освіти, а закінчується формування на другому рівні.

Головним програмним результатом навчання є набуття спроможності до опанування переліку посад, що визначені замовником на підготовку фахівців (роботодавцем) одразу після випуску.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Програмні результати навчання ОП відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій:

– рівень освіти – другий (магістерський);

– рівень Національної рамки кваліфікацій – сьомий;

компетентності особи – здатність особи розв’язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Змістове наповнення програмних результатів навчання ОП (таблиця з додатку) відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для другого (магістерського) рівня вищої освіти за такими дескрипторами:

– знання (Концептуальні наукові та практичні знання. Критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання) – РН31, РН32, РН33, РН34, РН35;

– уміння (поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв’язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання) – РН36, РН37, РН311, РН5;

– комунікація (донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; збір, інтерпретація та застосування даних; спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово) – РНз7, РНз8, РНз10;
– автономність і відповідальність (управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах;
– формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії) – РНп1, РНп2, РНп3.
Таким чином, ОП повністю відповідає основним вимогам, які визначені в Національній рамці кваліфікації.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

90

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

67.5

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

22.5

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Зміст ОП визначається описом предметної області, що регламентується Стандартом вищої освіти України із галузі знань в галузі 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону за спеціальністю 253 Військове управління (за видами Збройних Сил) другого (магістерського) рівня та професійним стандартом за спеціалізацією. ОП має на меті підготовку всебічно розвинутих, кваліфікованих військових фахівців здатних виконувати функціональні обов'язки у складі екіпажу літального апарату, що відповідає об'єкту вивчення спеціальності.

ОП розділяється на окремі освітні компоненти, які складаються з навчальних дисциплін, практик, кваліфікаційної роботи та комплексних екзаменів. Теоретичний зміст предметної області забезпечується навчальними дисциплінами. Робочі програми кожної дисципліни містять змістовні модулі, де визначається понятійний апарат, концепції та принципи їх використання. Основне теоретичне навантаження припадає на практичні заняття з вивчення теорії повітряної навігації та бойового застосування при підготовці та в ході виконання ними бойових завдань.

Здобувач вищої освіти має оволодіти загальнонауковими та специфічними методами, методиками, технологіями та навичками під час практичних та тактико-спеціальних занять, на які відводиться до 70% аудиторного часу, при виконанні індивідуальних завдань в межах навчальних дисциплін, під час польових занять та занять на базі військових частин, а також протягом практики та впродовж виконання кваліфікаційної роботи.

Навчальна матеріально-технічна база кафедри повітряної навігації та бойового управління авіацією льотного факультету забезпечують підтримку ОП. На кафедрі існує 6 спеціалізованих навчальних класів.

Інформаційне забезпечення здійснюється з використанням внутрішньої мережевої системи управління навчання на базі платформи дистанційного навчання "Moodle".

Для підтримки освітнього процесу в університеті запроваджено власну систему електронного розкладу занять АС "Каскад".

Навчальна бібліотека університету містить великий вибір навчальних та наукових матеріалів (у т.ч. фонди рідкісної книги, для службового користування та художньої літератури), забезпечує доступ до низки електронних ресурсів та видань університету в електронній формі. Автоматизація роботи бібліотеки здійснена з використанням системи "УФД Бібліотека".

ОП є унікальною в ХНУПС не перетинається з будь-якими суміжними спеціальностями.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Індивідуальна освітня траєкторія здобувача ОП повинна забезпечити його успішну реалізацію на ринку праці та запас міцності для подальшого кар'єрного та професійного зростання.

У системі вищої військової освіти право обрання вибіркового навчальних дисциплін реалізується шляхом обрання курсантами спеціалізації навчання під час вступу до Університету.

Зазначена вступником пріоритетність вважається його свідомим вибором професії військового офіцера та певного фаху (спеціалізації, військово-облікової спеціальності), що дозволить йому після вивчення вибіркового навчальних дисциплін після випуску вільно реалізувати свою кар'єрну траєкторію спираючись на набуті знання та отримані практичні навички військово-професійного спрямування, які відповідають вимогам замовника (роботодавця) на

підготовку фахівців (професійному стандарту).

Досвід практичної реалізації на цивільному ринку праці колишніх випускників за даною програмою свідчить про ефективність такого підходу щодо вибіркової компоненти.

Для прикладу, випускники за спеціалізацією Навігація та бойове застосування літальних апаратів здійснюють вибір профілю: транспортна авіація, бомбардувальна авіація, за якими здійснюється підготовка. Об'єм та рівень отриманих знань та практичних навичок дозволяє в подальшому здійснювати перехід на іншу авіаційну техніку через курси перепідготовки та переводитись до інших структурних підрозділів Державної авіації України.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Навчальні дисциплін переліків військово-професійної підготовки та професійно-спеціальної підготовки циклу професійної підготовки складають вибірку частину навчального плану, яка обумовлює вибір курсантом навчальних дисциплін військово-професійного спрямування при вступі на навчання для подальшої реалізації своєї кар'єрної траєкторії.

Вибіркові навчальні дисципліни військово-професійного спрямування для підготовки військових фахівців для проходження військової служби за контрактом на посадах осіб офіцерського складу тактичного рівня повинні забезпечити формування військово-професійних компетентностей за спеціальністю відповідно до професійного стандарту вищої військової освіти (отримання знань, умінь, навичок, необхідних для подальшої служби у військах, вирішення військово-професійних завдань тощо), визначення професійної кваліфікації – офіцера військового управління тактичного рівня для подальшого призначення на первинні посади за родами авіації (бомбардувальна або транспортна) у військах.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка займає важливу частину в формуванні компетентностей та результатів навчання здобувачів вищої освіти в ХНУПС. Згідно ОП передбачено обов'язкову освітню компоненту – льотно-тактична підготовка, яка передбачає підготовку курсантів в якості штурмана екіпажу літака Ан-26 та Л-39, яка забезпечує завершення формування компетенції СКв -14.

Для проведення льотної практики університет у своєму складі має навчальну авіаційну бригаду з розгорнутими навчально-бойовими зразками ОВТ, та бригади тактичної авіації ПС ЗСУ.

Крім того, відповідно до щорічного Плану проведення стажувань (практик) курсантів та науково-педагогічних працівників ВВНЗ, виділяються місця для проведення стажувань на базі військових частин Повітряних Сил на новітніх бойових зразках ОВТ. Відповідно до наказу Міністерства оборони України від 25.04.2016 року № 216 додатково для військових фахівців з урахуванням 6-денного навчального тижня передбачено проведення практичних заходів згідно Плану вдосконалення практичної підготовки курсантів ХНУПС на період навчання.

Згідно цього плану проводиться для фахівців, що навчаються за даною ОП додатково проводиться 31 практичний захід (у т.ч. з залученням представників замовника (роботодавця)), що забезпечує її актуальність згідно останніх тенденцій розвитку професійної діяльності. Задоволеність здобувачів вищої освіти компетентностями, здобутими під час практики має високий рівень, так як вони сприймають її як можливість промоделювати майбутню професійну діяльність.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

ОП передбачає формування у здобувачів вищої освіти необхідних соціальних навичок для ефективної професійної діяльності. Цикл навчальних дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки (ОК1÷ОК5) сприяє набуттю наступних загальних компетентностей ОП: ЗК-1, ЗК-2, ЗК-3, ЗК-4, ЗК-5, ЗК-8. Цикл навчальних дисциплін військово-професійної підготовки (ОК15÷ОК29) сприяє набуттю наступних військово-професійних та військово-спеціальних компетентностей ОП: ПКв-1÷ ПКв-17, ЗК-8.

В комплексі, це забезпечує набуття соціальних навичок (soft skills) та військово-професійних навичок роботи в колективі та з підлеглими різних категорій, з цивільним населенням, а також здатність до асиметричних дій в умовах гібридного характеру сучасних військових конфліктів.

Важливим напрямком є формування лідерських якостей, що відповідає майбутній професійній діяльності та досвіду ОП партнерів з країн НАТО.

Яким чином зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного стандарту?

Відповідно до наказу Міністерства оборони України від 25.04.2016 року № 216 “Про вдосконалення підготовки офіцерських кадрів тактичного рівня та сержантського (старшинського) складу у ВВНЗ та ВВП ВНЗ” ОП враховує вимоги професійного стандарту за спеціальністю 253 Військове управління (за видами Збройних Сил) та спеціалізацією Навігація та бойове застосування літальних апаратів, що розроблений робочою групою під керівництвом провідних фахівців-практиків Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, яке є замовником на підготовку фахівців (роботодавця) та науково-педагогічних працівників ХНУПС (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 08.05.18 № 126ад “Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітньо-професійних програм підготовки військових фахівців”). В ОП передбачено освітні компоненти (ОК 30÷ОК42), які формують відповідні військово-спеціальні компетенції (СКв-1 – СКв-15).

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Відповідно до наказу Міністерства оборони України від 01.09.2020 року № 4 “Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у ВВНЗ та ВПН ВНЗ України” максимальний тижневий бюджет часу навчання курсанта становить 54 академічні години при 6-ти денному навчальному тижні. Тижнєве навантаження курсантів на виконання навчального плану за ОП становить 45 академічних годин, середнє тижнєве аудиторне навантаження за рік навчання залежить від освітнього рівня підготовки фахівців та не може перевищувати: для другого (магістерського) рівня - 30 годин. При цьому щотижневий час на самостійну роботу курсанта складає для другого (магістерського) не менше ніж 15 годин.

З метою розширення знань та поглибленого вивчення окремих навчальних дисциплін, сучасних зразків озброєння, відпрацювання навчально-бойових завдань, курсанта (слухача, студента), участі в олімпіадах, конкурсах, конференціях, гуртках (секціях), проведення моделювання і виконання інших творчих завдань щотижня планується 9 годин за рахунок тижневого бюджету часу навчання курсанта.

Згідно з розпорядком дня курсантів щодня, крім суботи та неділі, передбачено обов'язковий час (3 години) для самостійної роботи курсантів на базі кафедр з відповідним інформаційним та методичним супроводженням. В структурі аудиторних годин 19% припадає на лекції, а більш частина на практичні види занять (групові та семінарські - 22%, практичні та лабораторні – 59%). Така структура відображає практичне спрямування ОП згідно з вимогами замовників (роботодавців).

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти явно не здійснюється в рамках ОП, але в ХНУПС разом з замовником (роботодавцем) реалізовано багато заходів для подолання розриву між теорією і практикою, освітою та службою у військах для підвищення якості підготовки та швидкого опанування первинної посади: згідно наказу начальника Генерального штабу Збройних Сил України від 19.04.2018 року №162 згідно затвердженого графіку планується залучення професіоналів-практиків, до проведення практичних навчальних занять;

переважна більшість практик проводяться виключно на базі військових частин та підприємств оборонно-промислового комплексу, у тому числі з залученням їх представників до керівництва;

представники замовника на підготовку фахівців (роботодавця) безпосередньо приймають участь у розробці та вдосконаленні освітніх програм та навчальних планів;

зміст польових та тактико-спеціальних занять спрямований на комплексне опанування певної посади та у взаємодії з фахівцями інших спеціальностей у складі розрахунків (підрозділів) та з урахуванням сучасного бойового досвіду військ;

в Збройних Силах України налагоджена дієва система роботи з відгуками на випускників;

викладачі університету періодично проходять стажування на базі військових частин, промислових підприємств, установ і організацій.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<http://www.hups.mil.gov.ua/pravila-prijomu/>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Правила прийому до ХНУПС розроблені відповідно Умов прийому на навчання до ЗВО України в 2020 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 11.10.2018 року № 1096 та Інструкції про організацію та проведення військово-професійної орієнтації молоді та прийому до ВВНЗ та ВПН ЗВО, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 05.06.2014 № 360 (зі змінами).

Правила прийому до ХНУПС, перелік предметів ЗНО, мінімальний бал погоджуються замовником на підготовку фахівців та Департаментом військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України.

На навчання приймається як цивільна молодь, так і високо мотивовані військовослужбовці строкової служби, військовослужбовців військової служби за контрактом та військовозобов'язані, які не мають військових звань офіцерського складу, випускники військових ліцеїв.

Вступ здійснюється за конкурсом основи на основі повної загальної середньої освіти та або наданих сертифікатів ЗНО з результатами оцінювання знань з конкурсних предметів (за шкалами оцінювання від 100 до 200 балів), або на основі випробувань з конкурсних предметів для визначеної наказом МОНУ пільгової категорії осіб.

Вказаний підхід забезпечує ефективним способом формування контингенту курсантів.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Механізм визнання результатів неформальної освіти для здобувачів вищої освіти у ВВНЗ нормативно-правовою базою Міністерства оборони України не передбачено.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

У ХНУПС існують очна форма навчання, яка забезпечує безпосередній контакт здобувачів освіти з викладачами, та заочна, в якій домінує самостійна робота здобувачів. Вивчення освітніх компонентів здійснюється зі застосуванням різних методів навчання, які передбачені Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУПС (введено в дію наказом ХНУПС від 30.08.2019 № 1612) та Методичними рекомендаціями з розроблення нормативних документів підготовки військових фахівців у ВВНЗ Міністерства оборони України та ВВП ЗВО України, які затверджені у 2016 році. Крім класичних, пріоритет при проведенні різних видів навчальних занять віддається активним методам навчання, що спрямовано на активізацію пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти та відповідає методикам, що діють в країнах-партнерах з НАТО та неодноразово обговорювались під час семінарів в межах програми НАТО DEEP щодо вдосконалення вищої військової освіти, а також технологіям інноваційного характеру (методи навчання за відповідними видами занять наведені в таблиці 3). Також в ХНУПС розповсюджений метод проблемного навчання, що забезпечує формування у здобувачів розуміння мети освітніх компонентів ОП для майбутньої професійної діяльності. Поєднання вказаних методів забезпечує опанування здобувачем під час навчання не лише суми знань та практичних навичок по окремим освітнім компонентам, але і досягнення головного результату навчання – комплексне опанування первинної посади у взаємодії з фахівцями різних спеціальностей.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Механізм визнання результатів неформальної освіти для здобувачів вищої освіти у ВВНЗ нормативно-правовою базою Міністерства оборони України не передбачено.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

Механізм визнання результатів неформальної освіти для здобувачів вищої освіти у ВВНЗ нормативно-правовою базою Міністерства оборони України не передбачено.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

У ХНУПС існують очна форма навчання, яка забезпечує безпосередній контакт здобувачів освіти з викладачами, та заочна, в якій домінує самостійна робота здобувачів. Вивчення освітніх компонентів здійснюється зі застосуванням різних методів навчання, які передбачені Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУПС (введено в дію наказом ХНУПС від 30.08.2019 № 1612) та Методичними рекомендаціями з розроблення нормативних документів підготовки військових фахівців у ВВНЗ Міністерства оборони України та ВВП ЗВО України. Крім класичних, пріоритет при проведенні різних видів навчальних занять віддається активним методам навчання, що спрямовано на активізацію пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти та відповідає методикам, що діють в країнах-партнерах з НАТО та неодноразово обговорювались під час семінарів в межах програми НАТО DEEP щодо вдосконалення вищої військової освіти, а також технологіям інноваційного характеру. Також в ХНУПС розповсюджений метод проблемного навчання, що забезпечує формування у здобувачів розуміння мети освітніх компонентів ОП для майбутньої професійної діяльності. У залежності від змісту та особливостей кожної освітньої компоненти застосовується диференційний підхід до вибору методів навчання, у тому числі залучення здобувачів до наукової роботи в межах військово-наукового товариства курсантів. Якість засвоєння ОП, відповідність результатів навчання до вимогам замовників (роботодавців) визначалася комісією Командування ПС ЗС України у лютому 2020 року перед посиленою підготовкою випускників.

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Як відомо, метою студентоцентрованого підходу є розвиток у здобувача потрібних на ринку праці компетентностей та створення ефективної системи навчання протягом всього життя. В основу навчання та виховання в університеті покладено формування у курсантів лідерських якостей, високого рівня компетентності для авторитетного керівництва майбутніми підлеглими та підрозділами. Цьому сприяють обмін досвідом та тренінги, що проводяться експертами НАТО, залучення до навчальних занять

офіцерів-лідерів з військ.

Так, обговорення з курсанти підсумків міжнародного обміну досвідом з ВВНЗ країн НАТО дозволило вперше серед ВВНЗ України реалізувати особливий розпорядок діяльності курсантів старших курсів.

Крім того, курсанти старших курсів під час командно-методичної підготовки залучаються в якості помічників керівників занять з загально-військової підготовки для курсантів 1 курсу, що дозволяє їм оцінити ступінь досягнення результатів навчання. Курсанти є членами Вченої ради університету та факультетів, що дозволяє їм брати участь у прийнятті рішень з питань всіх сфер діяльності університету.

Такі форми і методи забезпечують реалізацію студентоцентрованого підходу, перетворюють здобувача вищої освіти в активного учасника процесу навчання, який прагне отримувати знання та формувати компетенції і навички. Результати щоквартальних опитувань курсантів під час оцінки морально-психологічного стану свідчать про загальну задоволеність методами навчання та викладання.

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Для здобувачів ОП в процесі навчання і для науково-педагогічних працівників впродовж викладання забезпечується академічна свобода, яка полягає у самостійності і незалежності учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної та наукової діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості від політичного впливу (з урахуванням її ступеня обмеження доступу).

Відповідно Положення про організацію освітнього процесу в ХНУПС науково-педагогічним працівникам надається можливість вносити зміни в робочі програми (у т.ч. спираючись на сучасний бойовий досвід), обирати нові методи навчання для ефективного засвоєння знань (у т.ч. за досвідом країн НАТО), проводити заняття із застосуванням сучасних технологій.

Академічна свобода здобувачів досягається шляхом надання їм права вільно обирати форму навчання при вступі, теми курсових та агестаційних робіт, тематику роботи в військово-науковому товаристві курсантів, на вибір певних компонентів освітньої програми, на навчання одночасно за декількома освітніми програмами в університеті (за умови успішного навчання за основною), брати участь у формуванні індивідуального навчального плану тощо. Крім того, згідно “Положення про вищі військові навчальні заклади”, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 27.05.2015 року № 240 курсанти мають право “відвідувати додатково за узгодженням з командуванням факультету будь-які види занять, що проводяться у ВВНЗ і сприяють успішному оволодінню спеціальністю”.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

Вказана інформація висвітлена в робочих програмах навчальних дисциплін. Форма робочої програми визначена Методичними рекомендаціями з розроблення нормативних документів підготовки військових фахівців у ВВНЗ Міністерства оборони України та ВВП ЗВО України.

Здобувачам ОП інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання надається на першому занятті з дисципліни. Також курсанти мають доступ до даної інформації через внутрішній компонент системи дистанційного навчання Moodle (у т.ч. в гуртожитках та казармах на території університету). Для кожного освітнього компонента завантажена робоча програма навчальної дисципліни, методичні розробки, тести, презентаційний матеріал та інше інформаційне забезпечення.

Сильною стороною за досвідом ХНУПС є поєднання освітнього процесу за студентоцентрованим підходом, елементів дуальної освіти, вільного планування самостійної роботи, доступу до внутрішніх та зовнішніх інформаційних ресурсів університету, що приводить до ефективного формування компетентностей та результатів навчання у здобувачів ОП.

Крім того, щорічно замовником на підготовку фахівців проводиться лекція щодо перспектив розвитку роду військ та вимог до випускників, що є ефективним підґрунтям викладачам для коригування робочих програм, а курсантам засобом інформування щодо сучасного стану військ та стимулом щодо коригування в разі потреби власної освітньої траєкторії за участю відповідної кафедри.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Згідно “Положення про вищі військові навчальні заклади”, затвердженого наказом МОУ від 27.05.2015 року № 240 науково-педагогічні працівники зобов'язані “вести наукові дослідження, брати участь у впровадженні їх результатів у військах та в навчальний процес, активно залучати до цієї роботи слухачів (курсантів, студентів); керувати військово-науковою роботою слухачів (курсантів, студентів)”, а курсанти мають право “брати участь у роботі військово-наукового товариства. На факультетах створені військово-наукові товариства та військово-наукові гуртки на кафедрах. Особливості їх роботи регламентуються “Положенням про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України” (затверджено наказом МОУ від 27 червня 2016 року №385) та “Положенням про наукову роботу слухачів (курсантів) ХНУПС”. Для безпосереднього наукового керівництва роботою гуртків начальником кафедри призначаються наукові керівники гуртків з числа осіб НПС кафедри. Приклади поєднання навчання і досліджень: Науково-педагогічні працівники кафедри приймають участь у виконанні НДР, безпосередньо представник кафедри – В. Афанасьєв у 2016-2019 роках був відповідальним виконавцем НДР «КУЛП» та НДР «Оптімус», в яких співвиконавцями НДР є курсанти факультету. Дана робота приводить до підвищення ефективності освітнього процесу за навчальними дисциплінами кафедри; спільно з Науковим центром ПС розроблено робоче місце штурмана літака Ан-26 у складі програмно-апаратного комплекс для тренажної підготовки курсантів «Віраж-РД»;

кращі здобувачі ОП, які підготовлені військово-науковим гуртком за спеціальністю 253 Військове управління (за видами Збройних Сил) беруть участь у Всеукраїнських (регіональних) студентських олімпіадах та наукових

конкурсах: Всеукраїнська студентська олімпіада з напрямку "Аеронавігація" у 2014 році - Диплом II ступеня (Наказ МОН України від 30.09.2014 № 1088) (Національний авіаційний університет, м. Київ), Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з напрямку "Аеронавігація" у 2015 – Диплом III ступеня (Наказ МОН України від 13.07.2015 № 756), 2016 – Диплом III ступеня (Наказ МОН України від 20.07.2016 № 859), 2017 рік Диплом II ступеня (Наказ МОН України від 14.07.2017 № 1038) (Національний авіаційний університет, м. Київ), з напрямку "Науки про Землю (Гідрометеорологія)" у 2019 році – Диплом II ступеня (Наказ МОН України від 05.08.2019 №1059), (м. Одеса, Державний екологічний університет)

Курсанти спеціалізації Навігація та бойове застосування літальних апаратів були фіналістами Всеукраїнського благодійного конкурсу "АВІАТОР-2016", "АВІАТОР-2018" і отримав сертифікат на відвідування Міжнародного авіакосмічного салону у Ля Бурже (Франція) серед кращих студентів профільних вищих навчальних закладів України;

у 2019 році курсанти спеціалізації Навігація та бойове застосування літальних апаратів прийняли активну участь в міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених «Політ-2019» (Національний авіаційний університет, м. Київ).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

На основі принципу академічної свободи викладач та колектив кафедри визначає, які наукові досягнення та сучасні практики слід пропонувати здобувачам під час навчання. Пріоритетним напрямком оновлення освітніх компонентів є аналіз застосування військ (сил), модернізація ОВТ, керівні документи керівного складу. На основі інформаційно-аналітичних матеріалів, що надходять до ХНУПС, досвіду безпосередньої участі викладачів в ООС (АТО), у 2019-2020 навчальному році враховано в роботі при розробці навчально-методичних матеріалів вимоги «Методики визначення критеріїв ефективності вогневого ураження противника в ході організації штурманського забезпечення бойових дій авіації Повітряних Сил ЗС України, затверджена головним штурманом – начальником штурманського управління авіації Командування Повітряних Сил, 16.04.2019; методичного посібника «Забезпечення безпеки застосування авіаційних засобів ураження основного призначення», Командування Повітряних Сил», наказ №85 від 19.04.2019. Розпочато вивчення нового навігаційного обладнання модернізованого літака Ан-26ш.

На кафедрі закінчена в 2019 році НДР «Оптімус» щодо впровадження комплексної системи проведення оперативно-тактичних розрахунків та розіграшу бойових дій ПС ЗСУ "ВІРАЖ-РД" в навчальний процес для підготовки курсантів ВВНЗ за спеціальністю 253 Військове управління (за видами Збройних Сил), що є актуальним для розробка рекомендацій науково-педагогічним працівникам щодо використання системи проведення оперативно-тактичних розрахунків та розіграшу бойових дій ПС ЗСУ "ВІРАЖ-РД" в системі підготовки курсантів ВВНЗ за спеціальністю 253 Військове управління (за видами Збройних Сил).

Заплановані результати виконання НДР «Оптімус» будуть впроваджені в освітні компоненти при підготовці курсантів спеціалізації «Навігація та бойове застосування літальних апаратів».

У 2019 році кафедрою повітряної навігації та бойового управління авіації проведено педагогічний експеримент щодо відпрацювання методичних і технічних питань проведення занять науково-педагогічними працівниками в системі підготовки курсантів в університеті із застосуванням тренажно-моделюючого комплексу ВІРАЖ-РД при підготовці курсантів за спеціальністю "Навігація та бойове застосування літальних апаратів".

Розвиток інформаційних технологій, поява сучасних ГІС технологій, вимоги керівних документів щодо використання цифрових карт, обумовили необхідність викладання даного матеріалу в межах дисципліни «Аеронавігаційне забезпечення польотів авіації», проведення навчальних занять та самостійної підготовки на базі Центру імітаційного моделювання в комп'ютерних класах. Особливістю є те, що згідно наказу Міністерства оборони України від 09.01.2020 року № 4 "Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у ВВНЗ МО України та ВНП ЗВО України" при перегляді програми навчальної дисципліни кафедра, яка ініціювала зміни додатково залучає кафедру, яка є випусковою за даною ОП, зміни або нова редакція ухвалюється вченою радою ХНУПС.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

Інтернаціоналізація діяльності ХНУПС здійснюється в першу чергу під час участі в Програмі НАТО з питань вдосконалення військової освіти країн-партнерів DEEP та регулюється Стратегією інтернаціоналізації ХНУПС. В межах Програми DEEP у 2015-2020 роках, як на базі університету, так і ВВНЗ країн-партнерів експертами НАТО проведено низку семінарів з питань сучасних підходів до розробки та вдосконалення навчально-методичного забезпечення, активних методів навчання, дистанційної освіти, впровадження програм лідерства, підвищення кваліфікації викладачів.

Університет підтримує дружні стосунки та здійснює обмін досвідом, делегаціями курсантів, викладачів з Школою ВПС ЗС Французької Республіки (Салон-де-Прованс).

Коледжем Королівських ВПС "Кранвелл" (Великобританія), Академією ВПС США (м. Колорадо Спрінгс), Академія ПС Королівства Норвегія (м. Трондхейм), Академія військового мистецтва Польщі, Академія ВПС Польщі (м. Демблін), Академія ЗС Словаччини (м. Ліптовського Мікулаша).

Курсанти університету щорічно проходять навчання в Коледжі Королівських ВПС Великобританії у м. Кранвел. Координація заходів інтернаціоналізації здійснюється через Відділення міжнародного військового співробітництва університету.

Як приклад, представники кафедри проходили курси штабних процедур НАТО, приймали участь в семінарах за Програмами DEEP. За результатами зустрічей з представниками НАТО курсант спеціалізації Навігація та бойове застосування літальних апаратів був запрошений до відвідування Штаб-квартири НАТО.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечується шляхом відображення відповідної інформації в робочій програмі навчальної дисципліни, форма, структура та вимоги до змісту якої регламентується Методичними рекомендаціями з розроблення нормативних документів підготовки військових фахівців у ВВНЗ Міністерства оборони України та ВНП ЗВО України, які затверджені у 2016 році Першим заступником Міністра оборони України.

У робочій програмі навчальної дисципліни наведений розподіл балів за змістовними модулями, а також вказані максимальні та мінімальні бали з кожного контрольного заходу з урахуванням їх важливості та трудомісткості. Система контрольних заходів передбачає кількісні та якісні критерії оцінювання.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів за кількісними критеріями здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, незараховано); 100-бальною шкалою та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Якісні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів представлені у робочих програмах навчальних дисциплін як необхідний обсяг знань та вмінь.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

У Університеті використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, самоконтроль, модульний (рубіжний), семестровий, підсумковий. Крім того, за підсумками семестру здійснюється рейтингування здобувачів ОП, результати якого оприлюднюються в їх підрозділах. Вхідний контроль проводиться перед вивченням навчальної дисципліни з метою визначення рівня підготовки здобувачів ОП з навчальних дисциплін. Поточний контроль проводиться викладачами на всіх видах навчальних занять. Самоконтроль призначений для самооцінки здобувачами ОП якості засвоєння навчального матеріалу з конкретної навчальної дисципліни. Модульний контроль - це контроль знань, вмінь, навичок здобувачів ОП після вивчення логічно завершеної частини (змістового модуля) програми навчальної дисципліни. Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді диференційованого заліку або екзамену в строк, встановлений графіком-календарем освітнього процесу. Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів на проміжних або заключному етапах їх навчання і проводиться відповідно до навчального плану на певному рівні освіти. Підсумковий контроль складається із семестрового контролю та атестації здобувачів. Оцінювання результатів здійснюється за 100-бальною шкалою, за шкалою ECTS та національною шкалою. Атестація перед випуском проводиться для встановлення відповідності засвоєних компетентностей та результатів навчання вимогам стандарту вищої освіти, професійного стандарту та ОП.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Здобувачі вищої освіти отримують інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання декілька разів протягом вивчення навчальної дисципліни. Вперше зазначена інформація доводиться на першому лекційному занятті, на якому здобувачі вищої освіти узнають про зміст і структуру навчальної дисципліни та безпосередньо форми контрольних заходів й критерії оцінювання. На цьому занятті більша увага приділяється особливостям вхідного контролю та визначаються способи здійснення, періодичність поточного контролю, й доводяться критерії оцінювання. На першому груповому занятті здійснюється вхідний контроль шляхом тестування з матеріалу навчальних дисциплін, що забезпечують вивчення конкретної навчальної дисципліни, і й доводяться критерії оцінювання. На передодні модульного контролю здобувачам вищої освіти видається завдання для підготовки та доводяться критерії оцінювання. Перед підсумковим контролем здобувачам вищої освіти видається завдання для підготовки, доводяться критерії оцінювання та узгоджується кількість й час консультацій. На кожній консультації та безпосередньо перед здійсненням підсумкового контролю здобувачам вищої освіти доводяться критерії оцінювання. Терміни проведення контрольних заходів зазначаються у розкладі навчальних занять (доводиться не пізніше 10 діб до початку семестру) та розкладі екзаменів (доводиться не пізніше 14 діб до початку екзаменаційної сесії), які оприлюднюються в підрозділах курсантів на відповідних стендах.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Атестація випускників проводиться для встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти компетентностей та результатів навчання вимогам стандарту вищої освіти, професійного стандарту та ОП. Атестація здійснюється екзаменаційною комісією під головуванням представника замовника (роботодавця) із використанням наступних форм:

комплексний екзамен за фахом та комплексний екзамен з іноземної мови згідно вимог професійного стандарту за спеціалізацією "Навігація та бойове застосування літальних апаратів". Комплексний екзамен за фахом передбачає проведення атестації за змістовими модулями навчальних дисциплін: Повітряна навігація (Су-24М, Іл-76МД), Бойове застосування літака (Су-24М, Іл-76МД), Тактика роду авіації.

Ці навчальні дисципліни за переліком компетентностей та результатів навчання є найбільш значущими для

здобуття освіти за освітньо-професійною програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Комплексний екзамен має теоретичну та практичну частину.

Захист кваліфікаційної роботи дозволяє оцінити вміння здобувачів вищої освіти використовувати набуті компетентності та результати навчання для розв'язування актуальної науково-технічних (наукових) задач за спеціальністю.

На підставі рішення екзаменаційної комісії ЗВО присуджує особі, яка успішно виконала ОП, відповідний ступінь вищої освіти та присвоює відповідну кваліфікацію.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів описана у наказах Міністерства оборони України від 01.09.2020 № 4 "Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у ВВНЗ та ВНП ЗВО" та від 09.09.2015 № 472 "Про затвердження Положення про екзаменаційні комісії ВВНЗ та ВНП ЗВО", Положенні про організацію освітнього процесу в ХНУПС (доступні на сайті університету <http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publicna-informatsiya/2.pdf>). Вони містять процедуру проведення контрольних заходів, а також процедури повторної здачі та оскарження результатів.

Робоча програма з навчальної дисципліни містить її структуру та зміст з вказанням кількості відведених годин та розподілом балів за кожним контрольним заходом.

За кожною освітньою програмою розробляється навчальний план, який затверджується рішенням Вченої ради університету та є основою для складання Графіка-календаря освітнього процесу, що затверджується начальником ХНУПС. Він регулює процедуру освітнього процесу (послідовність та тривалість окремих його елементів), у тому числі контрольних заходів.

Для проведення атестації здобувачів наказами Міністерства оборони України та Командування ПС ЗС України призначаються Голова екзаменаційної комісії та голови підкомісій за спеціалізаціями, персональний склад викладачів затверджується наказом ХНУПС. Розклад розклад комплексних екзаменів і захисту атестаційних робіт затверджується начальником ХНУПС та оприлюднюється на стендах кафедри та у підрозділах курсантів.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУПС основними принципами контрольних заходів є відкритість та колегіальність, повнота, об'єктивність та неупередженість оцінювання досягнень курсантів (слухачів, студентів).

Об'єктивність екзаменаторів забезпечується: рівними умовами для всіх здобувачів (тривалість контрольного заходу, його зміст та кількість завдань, механізм підрахунку результатів тощо) та відкритістю інформації.

Здобувачі, які не виконали індивідуальні завдання або не склали диференційований залік чи екзамен з поважних причин, ліквідують академічну заборгованість у термін, встановлений керівником ХНУПС. Повторне перескладання диференційованого заліку або екзамену допускається не більше двох разів. Друге перескладання диференційованого заліку або екзамену у здобувачів приймає комісія, яка створюється начальником (завідувачем) кафедри.

Під час атестації випускників Голова екзаменаційної комісії (представник замовника (роботодавця) згідно з вимогами наказу Міністерства оборони України від 09.09.2015 № 472 зобов'язаний розглядати заяви або скарги здобувачів з питань складання екзаменів, захисту атестаційних робіт та приймати відповідні рішення.

Захист атестаційних робіт проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії за участю не менше половини її складу за обов'язкової присутності голови екзаменаційної комісії або його заступника. Оцінки виставляє кожний член комісії, а голова підсумовує їх результати по кожному студенту.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Здобувачі ліквідують академічну заборгованість у термін, встановлений Планом ліквідації академічних заборгованостей. Повторне перескладання диференційованого заліку або екзамену допускається не більше двох разів. Друге перескладання диференційованого заліку або екзамену у курсантів (слухачів) приймає комісія, яка створюється керівником (начальником) кафедри. Здобувачі, які під час семестрового контролю отримали оцінки "незадовільно" з трьох і більше навчальних дисциплін або при другому повторному перескладанні комісії диференційованого заліку чи екзамену отримали оцінку "незадовільно", відраховуються з ХНУПС. Випускник, який отримав оцінку "незадовільно" на комплексному екзамені або під час захисту атестаційної роботи, не позбавляється права продовжувати складати інші екзамени чи захищати атестаційну роботу. У таких випадках після завершення атестації він відраховується з ХНУПС як такий, що не пройшов атестації. При цьому йому видається академічна довідка. Здобувачі, які не атестовані у затверджений для них строк або не склали комплексні екзамени, не захистили атестаційну роботу, мають право на повторну атестацію упродовж трьох років після відрахування. Повторна атестація проводиться лише з тих форм атестації, з яких раніше були отримані незадовільні оцінки, і в обсязі тих навчальних програм, за якими навчався здобувач. У випадках повторного незадовільного складання хоча б одного комплексного екзамену або повторного незадовільного захисту атестаційної роботи зазначені особи втретє до атестації не допускаються.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Відповідно до наказу Міністерства оборони України від 09.09.2015 № 472 "Про затвердження Положення про

екзаменаційні комісії ВВНЗ та ВНП ЗВО" скарги та заяви курсантів (слухачів, студентів) з питань складання комплексних екзаменів та захисту атестаційних робіт голова ЕК розглядає особисто та приймає відповідні рішення до закінчення роботи ЕК.

Повторні складання комплексного екзамену і захист атестаційної роботи з метою підвищення оцінки не дозволяються.

Обговорення результатів комплексного екзамену або захисту атестаційної роботи стосовно кожного здобувача проводиться на закритому засіданні підкомісії ЕК. Для вирішення суперечливих питань на обговорення запрошуються керівник атестаційної роботи, начальник відповідної кафедри, за профілем якої приймається комплексний екзамен або захищається атестаційна робота, а з дозволу голови ЕК також фахівці з інших підкомісій ЕК. Рішення щодо оцінки за комплексний екзамен та захист атестаційної роботи стосовно кожного здобувача приймається відкритим голосуванням лише членами цієї підкомісії більшістю голосів. При однаковій кількості голосів, що визначають різні оцінки, голос голови підкомісії є ухвальним.

Протягом періоду здійснення освітньої діяльності випадків оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів серед здобувачів ОП не було.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у ХНУПС знайшли відображення у таких нормативно-правових документах: "Положення про організацію освітнього процесу в ХНУПС", "Положення про протидію академічному плагіату в ХНУПС" (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publicna-informatsiya/2.pdf>) та наказ начальника ХНУПС від 26.12.2017 року № 2545 "Про створення комісії з питань академічної доброчесності при проведенні дисертаційних досліджень". Ці положення спрямовані на підтримку ефективної системи дотримання академічної доброчесності, яка поширюється на наукові та навчально-методичні праці учасників освітнього процесу, атестаційні, курсові роботи (проекти) здобувачів вищої освіти.

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Університетом укладено договір з компанією з компанією "Антиплагіат" щодо використання онлайн-сервісу Unicheck компанії ТОВ «Антиплагіат» для перевірки наукових публікацій, навчально-методичних праць та впровадження принципів академічної доброчесності в університетську культуру та покращення академічної мотивації здобувачів вищої освіти та викладачів. За підсумками висновків онлайн-сервісу Unicheck щодо відкритих атестаційних робіт кафедрою приймається рішення щодо допуску роботи до захисту.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

Для популяризації академічної доброчесності серед здобувачів у ХНУПС проводиться консультування щодо вимог з написання письмових робіт із наголошенням на принципах самостійності, коректного використання інформації з інших джерел та уникання плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань.

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУПС запобігання академічного плагіату передбачає: розробку та розповсюдження методичних матеріалів із визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані джерела; ознайомлення осіб, які навчаються, з документами, що регламентують запобігання академічного плагіату; розміщення на веб-сайтах періодичних видань університету викладу етичних норм публікації та рецензування статей.

Всебічне сприяння підвищенню академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу позитивно впливає на престиж закладу освіти та його кадрового складу, підвищує рейтинг в системі вищої освіти України, що підвищує привабливість університету на ринку освітніх послуг для потенційних здобувачів.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності, види якої визначаються Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУПС та Положенням про протидію академічному плагіату в ХНУПС.

Науково-педагогічні та педагогічні працівники, здобувачі наукових та освітніх ступенів несуть відповідальність за порушення вимог подання своєї науково-дослідної, атестаційної роботи для перевірки онлайн-сервісом Unicheck. Встановлення академічного плагіату в опублікованих працях є підставою для заборони автору включати такі праці у перелік науково-методичних публікацій.

Обов'язкова перевірка на академічний плагіат атестаційних робіт здобувачів вищої освіти ОП передбачена у 2020 р.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Конкурсний добір викладачів на вакантні посади науково-педагогічних працівників в ХНУПС ґрунтується на: законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», спільним наказом МОН та МО України від 19.10.2016 № 542/1255 "Про затвердження Інструкції про порядок заміщення на конкурсній основі вакантних посад науково-

педагогічних працівників у ВВНЗ, ВНП ЗВО, що належать до сфери управління Міністерства оборони України», Статуті ХНУПС.

Конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників (НПП).

Кандидати на посади НПП повинні бути громадянами України та вільно володіти державною мовою. Вимоги до посад згідно наведених вище керівних документів враховують наступні професійні якості: наявність наукового ступеня та вченого (почесного) звання, стаж роботи на посадах НПП, рівень військової освіти та вищої освіти не нижче магістра, досвід проходження військової служби на відповідних посадах. За умови відповідності кандидатів вимогам до посади, встановленим для НПП, перевага надається особам, які мають статус учасника бойових дій, відповідно до законодавства.

Розгляд документів претендентів на вакантні посади здійснюється конкурсною комісією університету, склад якої затверджується наказом ХНУПС.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Участь замовників на підготовку військових фахівців (роботодавців) передбачена у розробці та вдосконаленні освітніх програм та навчальних планів (діюча редакція ОП розроблена робочою групою згідно наказу Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 08.05.18 № 126ад).

Тематика атестаційних робіт випускників підлягає обов'язковому погодженню з замовниками (роботодавцями) на предмет її актуальності сучасним вимогам військ (сил).

Атестація випускників здійснюється екзаменаційною комісією, в якій голова комісії та голови підкомісій по спеціалізаціям призначаються з представників замовника та бойових військових частин. Комісія відпрацьовує звіт з пропозиціями та рекомендаціями не лише для ХНУПС, але і до структурних підрозділів Міністерства оборони щодо покращення системи підготовки, пріоритетного забезпечення ресурсами та сучасними зразками ОВТ та тренажерами.

Також щорічно за заявкою ХНУПС через Командування ПС ЗС України формується "План проведення стажувань (практик) курсантів та науково-педагогічних працівників ВВНЗ", який затверджується начальником ГШ ЗС України та виділяються місця у військах для проведення практик та військового стажування курсантів і викладачів. Під час практик та військових стажувань представники військових частин є керівниками занять згідно з вимогами наказу МОУ від 12.01.2016 року № 5. Це забезпечує високу актуальність практичного навчання здобувачів вищої освіти та відповідність їх практичних навичок вимогам військ та замовника (роботодавця).

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Згідно рішень колегії Міністерства оборони України, що затверджені наказом МО України від 14.08.2015 року № 407 та наказу Генерального штабу ЗС України від 14.08.2015 року № 145 "Про порядок планування та проведення занять керівним складом структурних підрозділів ГШ ЗС України та органів військового управління, які є замовниками на підготовку військових фахівців з курсантами (слухачами) ВВНЗ та ВНП ЗВО" щоквартально Командуванням ПС ЗС України формуються плани залучення представників замовника (роботодавця) до проведення навчальних занять в ХНУПС на актуальну тематику пов'язану з сучасним бойовим досвідом військ (сил), досвідом впровадження новітніх та модернізованих зразків озброєння та військової техніки.

У 2020-2021 навчальному році організація проведення навчальних занять здійснюється на підставі «Плану проведення навчальних занять та контролю за якістю організації навчально-виховного процесу у ВВНЗ та ВНП ВНЗ на 2020-2021 навчальний рік. Також представниками замовника проводяться навчальні заняття під час проведення атестацій. Як приклад, у 2020, 2021 році до проведення навчальних занять було залучено членів екзаменаційної комісії, під час проведення атестації випускників льотного факультету.

Щорічно 1 вересня Командувач або його заступник з бойової підготовки проводить лекцію для викладачів та курсантів випускних курсів з питань сучасного стану та перспектив розвитку родів військ Повітряних Сил.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Згідно наказу Міністерства оборони України від 01.09.2020 № 4 "Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у ВВНЗ та ВНП ЗВО" підвищення кваліфікації викладачів здійснюється:

викладачів-військовослужбовців - на курсах підвищення кваліфікації офіцерського складу, а також на інших курсах, які забезпечують підвищення індивідуальної фахової підготовки, на стажуванні у військах (силах), споріднених ВВНЗ, в установах, на підприємствах, в організаціях МО України та інших центральних органів виконавчої влади України, а також на навчаннях військ (сил), випробуваннях озброєння та військової техніки тощо; цивільних викладачів - у ЗВО системи підвищення кваліфікації фахівців МО України та інших органів виконавчої влади України, на стажуванні в провідних ЗВО і науково-дослідних установах, на підприємствах промисловості, а також на курсах, які забезпечують підвищення індивідуальної фахової підготовки.

Підвищення кваліфікації проводиться не рідше ніж один раз на 5 років. В цілому, список викладачів та форми підвищення кваліфікації визначаються відповідним Планом ХНУПС на навчальний рік.

Крім того, офіцери свою кваліфікацію на зборах, навчаннях, а також у системі індивідуальної підготовки за програмами фахової підготовки на протязі календарного року.

Викладачі, що задіяні до реалізації ОП регулярно проходять стажування у військах та проходять курси підвищення кваліфікації науково-педагогічних (педагогічних) працівників ВВНЗ та ВНП ВНЗ.

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

Система заходів стимулювання розвитку викладацької майстерності передбачає матеріальні та моральні заохочення, що визначені нормативно-правовою базою Міністерства оборони України та ХНУПС (Статут, Колективний договір між адміністрацією та комітетом первинної профспілкової організації, Положення про преміювання працівників).

З метою мотивації викладачів на вдосконалення професійної майстерності відповідно до наказу начальника ХНУПС від 20.09.2016 року № 1675 "Про вдосконалення системи методичної роботи в університеті" запроваджено систему конкурсів (на кращий активний метод навчання, на краще впровадження сучасних інформаційних технологій, на кращий підручник (навчальний посібник), на кращого викладача), в яких приймають участь всі кафедри. Це є елементом мотивації і змагальності в професійному розвитку не лише для окремого викладача, але і колективів кафедр. Оцінка та заохочення викладачів здійснюється за результатами їх діяльності, конкурсів та за підсумками їх рейтингу.

За підсумками навчального року у серпні на навчально-методичних зборах кожна кафедра отримує рейтингову оцінку, визначаються кращі з отриманням перехідного вимпелу. Крім того, за підсумками навчального року та з нагоди професійних свят викладачі отримують заохочення (відзнаки, грамоти, цінні подарунки) від керівництва МО України, Генерального штабу ЗС України, Командування ПС ЗС України (як замовника та роботодавця).

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

Освітня діяльність з підготовки здобувачів ОП забезпечується навчальною матеріально-технічною базою ХНУПС (НМТБ), яка відповідає ліцензійним вимогам та вимогам провадження освітньої діяльності.

Планування розвитку НМТБ здійснюється на короткострокову та довгострокову перспективу з використанням коштів загального та спеціального фонду.

Для забезпечення практичної спрямованості навчання здобувачів за даною ОП на кафедрі повітряної навігації та бойового управління авіації розгорнуто у спеціалізованій аудиторії діючі зразки озброєння та військової техніки (ОВТ). Тренажну підготовку здобувачі проходять на тренажно-імітаційній системі ВІРАЖ-РД.

Практичні навички з експлуатації ОВТ здобувачі отримують в навчально-тренувальному комплексі льотного факультету, а також на базі навчальної авіаційної бригади та на діючих зразках авіаційної техніки.

Загальновійськову підготовку здобувачі проходять на базі стрілецького полігону.

Університет має навчальну бібліотеку, яка нараховує понад 1331000 примірників різноманітної літератури, у тому числі, навчальної літератури понад 710 тис. примірників.

Інформаційне забезпечення аудиторних та самостійних занять здійснюється через локальну мережу університету з використанням розгорнутої платформи дистанційного навчання Moodle.

Супроводження створення та використання спеціального програмного забезпечення здійснюється Центром імітаційного моделювання ХНУПС.

Документи про фінансову діяльність, організацію освітнього процесу та інші документи нормативно-правової бази розташовані на сайті ХНУПС.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Освітнє середовище, що створене в ХНУПС поєднує використання підходів, які притаманні сучасним ЗВО, так специфічних підходів, що необхідні для формування професійно важливих якостей (використання спеціалізованих навчальних аудиторій з розгорнутими зразками озброєння та військової техніки (ОВТ) та тренажерами, створення спеціального програмного забезпечення та власних тренажно-імітаційних систем, проведення занять на власних навчально-бойових зразках ОВТ в польових умовах, створення власної полігонної база для занять у полі, формування спеціальних фізичних якостей за "Бойовою армійською системою" на спеціальних спортивних знаряддях та спорудах що семестрова система тактико-спеціальних занять та навчань фахівців різних спеціальностей для відпрацювання їх взаємодії у ході бойових дій, широке використання сучасної навчальної бази військ, навчання та виховання не лише в аудиторії, але на протязі всієї доби, отримання навичок роботи з підлеглими і проходження курсу лідерства та інш.).

Комплексний підхід до формування освітнього середовища забезпечує повну готовність випускника до опанування первинних посад у військах, отримання ще під час навчання в ХНУПС кваліфікації військового фахівців III класу, тобто повне задоволення всіх потреб його потреб, які необхідні для успішної реалізації своєї майбутньої кар'єри. Результати щоквартальних опитувань курсантів під час оцінки морально-психологічного стану свідчать про загальну задоволеність умовами навчання, харчування, проживання та повсякденної діяльності.

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Освітнє середовище ХНУПС забезпечується діяльністю комплексною роботою відповідних підрозділів, до яких входять: служба охорони праці, служба військ, КЕС, поліклініка з лазаретом, чергова служба добового наряду з

відповідними технічними засобами відеоспостереження та охорони.

Кожен перший четвер місяця в ХНУПС проводяться заходи "Дня безпеки життєдіяльності та охорони праці".

Щотижня проводяться профілактичні інформування з питань травматизму та безпеки дорожнього руху.

Під час вступу до університету всі кандидати на навчання для проходження військової служби за контрактом на посадах осіб офіцерського складу проходять додаткові вступні випробування - психологічне обстеження та медичний огляд військово-лікарською комісією.

Допуск до всіх видів практичних занять, пов'язаних з експлуатацією зразків озброєння та військової техніки, використанням навчально-лабораторного обладнання здійснюється після проведення інструктажу з питань техніки безпеки.

Періодичний моніторинг морально-психологічного стану здобувачів освітнього процесу, ступеня їх задоволення процесами навчання, виховання, забезпечення здійснюють психологи відділу морально-психологічного забезпечення та група психолого-педагогічного супроводження освітнього процесу.

Також всі здобувачі підлягають обов'язковому щорічному медичному огляду в поліклініці університету.

Щоденний контроль за станом здобувачів здійснюють командири підрозділів (начальники курсів, курсові офіцери, заступники командирів з морально-психологічного забезпечення).

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Згідно з "Положенням про вищі військові навчальні заклади", яке затверджено наказом Міністерства оборони України від 27.05.2015 № 240 курсанти знаходяться на повному державному утриманні, офіцери-командири підрозділів курсантів здійснюють управління, супроводження та контроль за всіма сферами їх діяльності (навчання, виховання, військова дисципліна, повсякденна діяльність, внутрішній порядок, індивідуальна робота та інш.).

Крім того, відповідно до Положення про кураторську роботу, за кожною навчальною групою закріплені викладачі кафедр, який здійснює первинну підтримку здобувачів з усього кола питань навчання в університеті.

Комунікація викладачів і кураторів із здобувачами ОП здійснюється безпосередньо під час навчальних занять, в години самостійних занять в закріплених за групою аудиторіях, під час щотижневих підведень підсумків в підрозділах курсантів.

Командири підрозділів здійснюють постійний контроль і надання допомоги здобувачам у навчанні, організації та забезпеченні їх самостійної роботи, організують постійний зв'язок з викладачами кафедр;

У разі конфліктних або складних ситуацій до вирішення питань здійснюється через командирів курсантських підрозділів, управління факультету з залученням (в разі потреби) начальників кафедр та викладачів, офіцерів структури морально-психологічного забезпечення.

З курсантами щотижнево проводяться цільові інформування в системі інформаційно-пропагандистського забезпечення, додаткові заходи культурологічної та націонал-патріотичної роботи.

Начальник університету неодноразово на протязі року проводить зустрічі з підрозділами курсантів, де особисто відповідає на всі їх питання або приймає рішення щодо вирішення проблем в разі їх наявності. На зустрічі залучаються також заступники начальника університету та начальники служб забезпечення.

Кожен здобувач може особисто звернутися до начальника університету через електронну пошту на сайті університету (<http://www.hups.mil.gov.ua/zvernennya-ta-pobazhannya/>) та аккаунти в соціальній мережі Facebook.

Доступ до мережі Інтернет в казармах та гуртожитках курсантів безоплатний на основі технології Wi-Fi.

Консультативну допомогу надають психологи відділу морально-психологічного забезпечення та фахівці групи психолого-педагогічного супроводження освітнього процесу.

Результати періодичних опитувань та тестувань здобувачів ОП свідчать про загальну їх задоволеність.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

ХНУПС створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми проблемами.

Інформація для осіб, які мають право на спеціальні умови вступу, представлений механізм зарахування окремих категорій вступників розміщені на сайті університету (<http://www.hups.mil.gov.ua/pravila-prijomu/>).

Особлива увага під час роботи офіцерів структур морально-психологічного забезпечення та командирів курсантських підрозділів приділяється роботі з курсантами з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей учасників бойових дій (АТО, ООС), які загинули (пропали безвісти) або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва.

В ХНУПС визначено Порядок супроводу (надання допомоги) особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам під час відвідування, який затверджений наказом начальника університету від 19.07.2018 року №1307.

Для поліпшення доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення навчальний корпус загальноуніверситетських кафедр облаштований пандусом. Навчальний корпус для підготовки студентів обладнаний пандусом не потребує. Планом розвитку університету передбачено заходи щодо поліпшення доступності для осіб з інвалідністю та встановленню пандусів в інших навчальних корпусах та заміна ліфтів в гуртожитку та навчальному корпусі загальноуніверситетських кафедр.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

Освітня діяльність університету базується на принципах дотримання верховенства права, гуманізму, демократизму,

пріоритетності загальнолюдських духовних цінностей, рівного доступу для здобуття вищої освіти на конкурсних засадах кожного вступника, рівність умов для кожного здобувача щодо повної реалізації його здібностей, таланту, всебічного розвитку.

В університеті є відділ морально-психологічного забезпечення та група психолого-педагогічного супроводження освітнього процесу, на факультетах та в підрозділах курсантів - заступники з морально-психологічного забезпечення, що забезпечує надійний моніторинг та превентивні заходи до виникнення конфліктних ситуацій. Урегулювання конфлікту інтересів у здійснюється відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та системи антикорупційних заходів. В університеті створено позаштатну групу з питань запобігання корупції на чолі з заступником начальника університету з морально-психологічного забезпечення.

З метою запобігання дискримінації в університеті створено окремих комітет та призначено радник начальника університету з питань гендерної освіти, який здійснює різноманітні заходи задля формування особистісної і колективної гендерної культури, організовує психолого-корекційну та тренінгову роботи з питань недискримінації та гендерної рівності, організовує науково-дослідну роботу з недискримінаційної та гендерної проблематики та інше. Розгляд звернень, скарг і заяв, що надходять до ХНУПС, відбувається відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», Закону України «Про звернення громадян» та Статутів ЗС України.

Розгляд скарг і звернень відбувається шляхом особистого прийому громадян керівництвом університету у встановлені дні та години відповідно до графіку прийому, який розміщено на офіційному веб-сайті. Про результати розгляду скарг і звернень громадянину повідомляється письмово або усно, за його бажанням.

Начальник університету неодноразово на протязі року проводить зустрічі з підрозділами курсантів, де особисто відповідає на всі їх питання або приймає рішення щодо вирішення проблем в разі їх наявності. На зустрічі залучаються також заступники начальника університету та начальники служб забезпечення.

Протягом періоду впровадження освітньої діяльності за ОП конфліктних ситуацій не було.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП ХНУПС регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУПС та Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба (<http://www.hups.mil.gov.ua/publicna-informaciya/>).

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Механізм розробки, затвердження, моніторингу та щорічного перегляду (вдосконалення) освітніх програм, навчальних планів та навчальних програм передбачає виконання наступних процедур: моніторинг замовником та Університетом відгуків на випускників, інформаційно-аналітичних матеріалів з бойового досвіду застосування роду військ (сил), міжнародних стандартів, матеріалів науково-практичних конференцій, тощо, аналіз актуальності і відповідності змісту, результатів навчання освітньої програми вимогам держави та замовника;

прийняття рішення замовником або ініціація Університетом пропозиції щодо створення освітньої програми або внесення змін;

створення спільно з замовником на підготовку фахівців робочих груп для розробки освітніх програм за певним рівнем вищої освіти та спеціальністю;

створення в разі підготовки за новою спеціалізацією професійного стандарту вищої військової освіти;

формулювання цілей і завдань освітніх програм або змін до них;

формулювання критеріїв, за якими відбуватиметься перегляд навчальних планів у результаті як зворотного зв'язку із викладачами, курсантами, випускниками і замовниками, так і внаслідок прогнозування розвитку воєнної науки і суспільства в цілому, аналізу набутого бойового досвіду роду військ (сил);

розробка навчального плану або змін до нього;

формулювання вимог до результатів навчання або змін до них;

розробка програм навчальних дисциплін або змін до них.

У 2018 році професійний стандарт та освітня програма були доопрацьовані та в них внесені зміни з урахуванням Рішень колегії Міністерства оборони України, затверджених наказом Міністерства оборони України від 30.05.2017 року № 298, науково-практичних конференцій щодо вдосконалення підготовки військових фахівців, стандартів НАТО та досвіду застосування військ в антитерористичній операції (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 08.05.18

№ 12бад “Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітньо-професійних програм підготовки військових фахівців”).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Згідно Статуту ХНУПС здобувачі вищої освіти залучені до участі у діяльності органів громадського самоврядування університету, вчених рад факультетів та Вченої ради університету (не менше 10%), органів курсантського та

студентського самоврядування.

Також моніторинг думки здобувачів вищої освіти здійснюється через структури морально-психологічного забезпечення освітнього процесу та групу психолого-педагогічного забезпечення освітнього процесу під час періодичних опитувань.

Для прикладу, за участю курсантів в ХНУПС вперше серед військових ЗВО реалізовано особливий розпорядок дня курсантів старших курсів, що дозволяє їм за умови успішного навчання (не нижче “добре” за національною шкалою) та відсутності порушень військової дисципліни самостійно планувати свою освітню діяльність і розвивати професійно-необхідні якості.

Крім того, за даною ОП з урахуванням думки курсантів за досвідом проведення посиленої підготовки випускників внесені зміни в програму практики Практична підготовка авіанавідників.

Як приклади, здобувачі вищої освіти залучені до процедур забезпечення якості ОП шляхом надання пропозицій за результатами проведених досліджень. Так, результати дослідження курсантів Шлеюк Ю., Іванова Т. з питань методики проведення тренажерної підготовки, які доповідались на конкурсі студентських наукових робіт та роботи курсантів, на міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених «Політ-2019» (НАУ, м. Київ) реалізовані в НДР «Оптімус», впровадженні в дисципліну «Тренажерна підготовка на тренажерах».

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Раді курсантів згідно Статуту ХНУПС надано повноваження щодо обговорення та вирішення питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, організації дозвілля, оздоровлення, побуту та харчування; надання пропозицій командуванню Університету щодо розвитку навчальної матеріально-технічної бази; участь у проведенні просвітницьких, наукових, спортивних, оздоровчих та інших заходів; участь своїх представників у робочих та консультативно-дорадчих органах; прийняття протоколів, що регламентують їх організацію та діяльність; здійснення виховного впливу на курсантів щодо відповідальності за виконання ними службових і громадських обов'язків.

Курсанти можуть висловити свої пропозиції безпосередньо начальнику університету під час періодичних зустрічей з курсом та на електронну пошту начальника університету, яка розміщена на сайті (<http://www.hups.mil.gov.ua/zvernennya-ta-pobazhannya/>).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Підготовка фахівців 2020 року випуску здійснювалася за професійними стандартами та освітніми програмами, що були розроблені робочою групою під керівництвом провідних фахівців-практиків Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, яке є замовником на підготовку фахівців (роботодавець) та науково-педагогічних працівників ХНУПС (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 17.05.2016 № 119ад “Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітньо-професійних програм підготовки військових фахівців”).

У 2018 році професійні стандарти та освітньо-професійні програми були доопрацьовані та в них внесені зміни з урахуванням Рішень колегії Міністерства оборони України, затверджених наказом Міністерства оборони України від 30.05.2017 року № 298, науково-практичних конференцій щодо вдосконалення підготовки військових фахівців, стандартів НАТО та досвіду застосування військ в антитерористичній операції.

Як приклад, однією з процедур забезпечення якості ОП є методичне забезпечення. Командування Повітряних Сил своєчасно здійснює доведення нових документів до університету, так з метою врахування в роботі надано електронну копію наказу КПС ЗС України від 03.12.2018 №228 «Про затвердження Інструкції з об'єктивного контролю в авіації Повітряних Сил Збройних Сил України». Забезпечення виконання програми льотної підготовки здійснюється шляхом внесення змін до графіку-календарю.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

Всі випускники за ОП працевлаштовуються на відповідні первинні посади та проходять службу у військових частинах відповідного роду військ (сил) Збройних Сил України.

За підсумками першого року служби їх безпосередніми командирами відпрацьовується відгук з оцінками його професійних та особистих якостей, недоліками (за наявності) та пропозиціями, який надається замовнику на підготовку фахівців (роботодавцю) та до Університету.

Відгуки аналізуються на засіданнях кафедр та Вчених рад факультетів з відпрацюванням пропозицій щодо подальшого вдосконалення програм навчальних дисциплін та ОП.

Узагальнені та системні пропозиції розглядаються на Вченій раді ХНУПС.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

Досвід участі викладачів кафедри повітряної навігації та бойового управління авіації в АТО (ООС) та аналіз інформаційно-аналітичних матеріалів, що надходять до університету засвідчив про необхідність вдосконалення володіння випускниками навичками з питань навігації в умовах обмеження навігаційного забезпечення району польоту. Для набуття практичних навичок обмеженого використання навігаційного обладнання здійснюється відпрацювання відповідних елементів під час виконання вправ з дисципліни «Тренажерна підготовка на

тренажерах (Ан-26ш).

Як приклад, під час проведення атестації випускників, визначено недоліки:

Недолік. Потребує вдосконалення система командирського інформування курсантів льотного факультету, особливо, що стосується політико-правових питань (у тому числі під час тривалого льотного навчання за межами університету).

Заходи З метою забезпечення у курсантів розвинутого кругозору з політико-правових питань, курсанти випускного курсу щоденно залучаються на командирське інформування в університеті.

Окремі курсанти під час захисту кваліфікаційних робіт відчували себе недостатньо впевнено і не володіють навичками публічних виступів

Недолік. Потребують вдосконалення знання курсантів льотного факультету з питань державоутворення, реформування ЗС України, структури МО та ЗС України, видів та родів військ ЗС України, військових частин та підрозділів та змін, які відбувалися в ЗС України за останній рік

Заходи Заступником начальника факультету з ННР-ННЧ 24.09.2020 року проведено з курсантами випускного курсу оглядової лекції з питань державоутворення, структури МО та ЗС України, реформування ЗС України та змін, які відбувалися в ЗС України за останній рік.

Начальниками кафедр №№ 101, 102, 105 25.09.2020 року проведено групові заняття з курсантами відповідних спеціалізацій з питань структури видів та родів військ (авіації) ЗС України, військових частин та підрозділів.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Під час роботи екзаменаційної комісії з атестації випускників за даною ОП було з'ясовано:

Відсутність в університеті системи оперативного контролю та реагування на показники рівня підготовки курсантів під час практик у військових частинах (рівномірність нальоту між частинами, бойове застосування, кількість наведень та управліннь та інш.) та розподілу паливно-мастильних матеріалів між військовими частинами авіації ПС та авіації СВ

Заходи. Внесені зміни до графіка-календаря навчального процесу та у план практик та військового стажування на 2020 рік з урахуванням інтенсивності та характеру заходів бойової підготовки у військових частинах для забезпечення рівномірного та повного досягнення курсантами рівня, що відповідає вимогам до військового фахівця III класу.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

До складу розробників навчальної програми за кожною навчальною дисципліною в обов'язковому порядку залучається представник випускної кафедри з даної спеціальності (спеціалізації), що забезпечує військово-спеціальну та фахову спрямованість змісту навчання, внутрішній контроль академічної спільноти за якістю ОП. В університеті запроваджено роботу групи кращих методистів з контролю навчальних занять, які впливають на якість ОП через забезпечення якості методики викладання навчального матеріалу. Відповідно до затвердженого розпорядку дня щотижня в понеділок в підрозділах курсантів відбувається підведення підсумків навчання та виховання за попередній тиждень з залученням представників керівництва факультету випускових кафедр та кураторів з числа науково-педагогічних працівників. На підведенні підсумків обговорюється якість та якість навчання, визначаються кращі та гірші, проблемні питання. На рівні факультету, університету підведення підсумків здійснюється щомісячно, що семестру та за навчальний рік з обговоренням питань якості та успішності навчання по курсам та спеціальностям, проблемних питань організації освітнього процесу, пропозицій по вдосконаленню системи підготовки та змісту ОП.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Взаємодія структурних підрозділів у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти забезпечує оптимальну реалізацію освітньої програми.

Структурними підрозділами ХНУПС в контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти є:

навчальний відділ університету (організація, планування, контроль, аналіз та вдосконалення освітнього процесу; організація систематичного контролю за проведенням усіх видів навчальних занять; проведення систематичного контролю за діяльністю кафедр університету, організація підведення підсумків на рівні університету); навчальні частини факультетів (організація та планування освітнього процесу; організація систематичного контролю за проведенням усіх видів навчальних занять; організація підведення підсумків); кафедри (якісна реалізація освітньої програми, контроль занять та взаємні відвідування викладачів, аналіз та удосконалення ОП, додаткові заходи з здобувачами); командири підрозділів курсантів (щотижневе підведення підсумків, координація взаємодії здобувачів з викладачами, контроль самостійної роботи здобувачів, індивідуальна робота з здобувачами).

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким

чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Нормативну основу, яка регулює права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу в ХНУПС складають: Конституція України; закони України «Про освіту»; «Про вищу освіту»; «Про наукову та науково-технічну діяльність»; розпорядчі нормативно-правові документи Президента України, Кабінету Міністрів України (КМУ), Міністерства освіти і науки (МОН) України, Наказ Міністерства оборони України від 27.05.2015 року № 240 «Про затвердження Положення про вищі військові навчальні заклади».

У ХНУПС права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються наступними документами:

Статут (наказ МО України від 28.11.2018 № 603);

Положення про організацію освітнього процесу (наказ ХНУПС від 30.08.2019 № 1612);

Положення про структурні підрозділи ХНУПС.

В цих положеннях викладені основні аспекти організації освітнього процесу, де дано чітке і зрозуміле роз'яснення стосовно правил та обов'язків всіх учасників освітнього процесу.

Інформація щодо організації освітнього процесу знаходиться у відкритому доступі на офіційному сайті ХНУПС (<http://www.hups.mil.gov.ua/publiczna-informaciya/>).

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

<http://www.hups.mil.gov.ua/zvernennya-ta-pobazhannya/>

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

Освітні програми та навчальні плани підготовки військових фахівців відносяться до Переліку відомостей Збройних Сил України, що становлять службову інформацію (ПСІ-2017), який затверджено наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 22.11.2017 року № 408, є в наявності, зберігаються фонді навчальної літератури для службового користування і будуть надані експертам під час роботи в університеті.

<http://www.hups.mil.gov.ua/>

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Освітня програма розвивається з огляду на існуючі тенденції в галузі повітряної навігації та бойового застосування літальних апаратів, вимог замовника на підготовку фахівців (роботодавця), відгуки на випускників та досвід бойового застосування авіації.

Виходячи з проведеного самоаналізу, визначено сильні сторони ОП:

ОП спрямована на вивчення класичних методів і способів рішення задач навігації та бойового застосування, формування у здобувачів освіти теоретичних та практичних навичок щодо самостійної підготовки до виконання польотів, а також розробці нових способів рішення задач навігації і бойового застосування з урахуванням сучасного навігаційного обладнання та тенденцій розвитку аеронавігаційної системи в цілому. Невідомною складовою є врахування передового досвіду кращих армій світу щодо застосування авіації у збройних конфліктах; теоретичний зміст предметної області забезпечує взаємозв'язок основних способів рішення задач навігації з принципами побудови перспективних авіаційних комплексів та систем управління;

здобувач ОП вчиться практично застосовувати різні способи навігації та бойового застосування з метою забезпечення безпеки польотів та застосування літальних апаратів за призначенням.

Вперше з 2017 року реалізовано практичне бомбометання для курсантів-штурманів на навчально-тренувальних літаках. Програма теоретичної та практичної підготовки забезпечує підготовку курсантів до рівня класної кваліфікації «Штурман 3 класу». У 2018 році на озброєння прийнято модернізований літак Ан-26Ш із сучасними зразками навігаційного обладнання, яким обладнується авіаційний парк у стройових частинах.

Ефективність системи підготовки та результати навчання підтверджується відгуками на випускників, як з боку замовника на підготовку військових фахівців, так і від командирів військових частин, де проходять службу випускники.

Проте, за результатами самоаналізу визначено і слабкі сторони ОП, що потребують окремої уваги. Окремі компетентності за спеціалізацією не реалізовані в повній мірі через необхідність додаткової модернізації авіаційної техніки.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Враховуючи високу вартість підготовки фахівців за ОП та високу наукоємність сучасних зразків ОВТ пріоритетними напрямками розвитку ОП є:

Створення спеціалізованого класу з окремими робочими місцями штурмана Ан-26ш в складі тренажно-імітаційного комплексу;

отримання сучасних зразків навігаційного обладнання;

створення дистанційних курсів з окремими тем навчальних дисциплін за ОП для забезпечення викладення питань пов'язаних з порядком та особливостями підготовки та виконання польотів по МВЛ;

подальше впровадження стандартів НАТО та рекомендацій ІСАО з питань повітряної навігації;
перехід на викладання модулів фахових навчальних дисциплін “Аеронавігаційне забезпечення польотів авіації”,
“Тренажерна підготовка” англійською мовою;
удосконалення програмного забезпечення «Віраж-РД» тренажно-імітаційного комплексу;
виконання вимог щодо присудження наукового звання доцент (доцент кафедри працівник ЗС України Колодяжний О.І.).

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов’язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Турінський Олександр Васильович

Дата: 01.04.2021 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Іноземна мова професійного спрямування.	навчальна дисципліна	1.1.05 ІНОЗЕМНА МОВА ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ.pdf	nQ4xUzhYqm1S4+yf qdIgSmQCH2BjvTeN xBVEFgtlwFw=	Мовна лабораторія – 3 компл.
Експлуатація прицільно-навігаційного обладнання літака (Су-24М, Л-39).	навчальна дисципліна	2.1.12 ЕКСПЛУАТАЦІЯ ПРИЦІЛЬНО- НАВІГАЦІЙНОГО ОБЛАДНАННЯ ЛІТАКА (СУ-24М, Л-39).pdf	vyu8uAcFI/VUVHaL ypXLfBuGxro5aMLm /NYODPUqPno=	Літаки Л-39, Су-24М, комплексний тренажер літака Су-24М у військовій частині.
Теорія льотної експлуатації літака (бомбардувальна авіація).	навчальна дисципліна	2.1.13 ТЕОРІЯ ЛЬОТНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЛІТАКА (БОМБАРДУВАЛЬН А АВІАЦІЯ).pdf	GPzj8R4MEHFeUmc A3zo8RPtoLsjWeBf deL8HhmRAm=	Авіаційна техніка в/ч А4104 – літаки Л-39, Су-24М, Документи аеронавігаційної інформації.
Льотно-тактична підготовка (бомбардувальна авіація).	практика	2.1.14 ЛЬОТНО- ТАКТИЧНА ПІДГОТОВКА (БОМБАРДУВАЛЬН А АВІАЦІЯ).pdf	WB+kDtRvk+2VkaX oJ5iD9JwSmn9AB1G NBWNLrapgFNs=	Ан-26, Л-39. Проводиться на базі навчальної авіаційної бригади в/ч А4104, в/ч А-2502.
Конструкція літака та його силової установки (Лл-76МД).	навчальна дисципліна	2.2.05 КОНСТРУКЦІЯ ЛІТАКА ТА ЙОГО СИЛОВОЇ УСТАНОВКИ ЛЛ- 76МД.pdf	pqwMCKBAAdkf9/F bEdl68cDlDgXPC8uc LMP5kAuD5po=	Спеціалізовані класи конструкції літальних апаратів, літак Лл- 76МД НТК університету у військовій частині А4104 .
Авіаційне обладнання літака (Лл-76МД).	навчальна дисципліна	2.2.06 АВІАЦІЙНЕ ОБЛАДНАННЯ ЛІТАКА (ЛЛ- 76МД).pdf	YtIk6+PRFj9zynOI8 gnc6vQUeyPshJCboJ A3TbzQh1Y=	Спеціалізовані класи з авіаційним обладнанням літальних апаратів, літак Лл-76МД НТК університету у військовій частині А4104.
Радіоелектронне обладнання літака (Лл-76МД).	навчальна дисципліна	2.2.07 РАДІОЕЛЕКТРОНН Е ОБЛАДНАННЯ ЛІТАКА (ЛЛ- 76МД).pdf	hcfMqO2ak5DWIUY p9K34N+4lVP4arcII 2vSUwEoDP1Y=	Спеціалізовані класи з радіоелектронним обладнанням літальних апаратів, літак Лл- 76МД НТК університету у військовій частині А4104.
Повітряна навігація (Лл-76МД).	навчальна дисципліна	2.2.08 ПОВІТРЯНА НАВІГАЦІЯ (ЛЛ- 76МД).pdf	zel2vO/dNu2cUMsC NiimEkFdCM9/JfIW dkRay9lAUFs=	Спеціалізовані класи з пілотажно-навігаційним обладнанням, стендами. Документи аеронавігаційної інформації. Приймачі GNSS (GPS- 195).
Бойове застосування літака (Лл-76МД).	навчальна дисципліна	2.2.09 БОЙОВЕ ЗАСТОСУВАННЯ ЛІТАКА (Лл- 76МД).pdf	G6ymwIbC4LsUnJ3y +9MtY2GI2cxxetYQI 957Vb4XoH8=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри. авіаційна техніка НТК факультетів університету, ОБТ навчальної авіаційної бригади ХНУ ІС .
Тактика роду авіації (транспортна).	навчальна дисципліна	2.2.10 ТАКТИКА РОДУ АВІАЦІЇ (ТРАНСПОРТНА).p df	Xl3h/qb3hIH38p2Tu anmjWu+GYAJXvGI xqnZtDkAGUM=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повнітю забезпечує вивчення дисципліни.
Практична аеродинаміка транспортного літака	навчальна дисципліна	2.2.11 ПРАКТИЧНА АЕРОДИНАМІКА ТРАНСПОРТНОГО	o2bHZJkF1KdMbdC MwZnr7RWQfghN5 LeDVeocQuXmkk=	Аеродинамічна труба Т-1, мала аеродинамічна труба Т-2, мала надзвукова аеродинамічна

(Лл-76МД).		<i>ЛІТАКА (Лл-76МД).pdf</i>		<i>труба, гвинтовий прилад, пристрій «Дим-канал», гідростенд.</i>
Експлуатація прицільно-навігаційного обладнання літака (Лл-76МД).	навчальна дисципліна	<i>2.2.12 ЕКСПЛУАТАЦІЯ ПРИЦІЛЬНО-НАВІГАЦІЙНОГО ОБЛАДНАННЯ ЛІТАКА (Лл-76МД).pdf</i>	<i>rvmnxKcXbhl2tknM NfUVeKNKErAg6BF oc8scufbrIoL4=</i>	<i>Літак Лл-76МД, комплексний тренажер літака Лл-76МД у в/ч А-3840.</i>
Теорія льотної експлуатації літака (транспортна авіація).	навчальна дисципліна	<i>2.2.13 ТЕОРІЯ ЛЬОТНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЛІТАКА (ТРАНСПОРТНА АВІАЦІЯ).pdf</i>	<i>q8sP7BpFcQiqfxqvh Yl/aeiyobUWcCoUh5 ALCZdNwKA=</i>	<i>Авіаційна техніка в/ч А4104 – Лл-76МД, Документи аеронавігаційної інформації.</i>
Льотно-тактична підготовка (транспортна авіація)	практика	<i>2.2.14 ЛЬОТНО-ТАКТИЧНА ПІДГОТОВКА (ТРАНСПОРТНА АВІАЦІЯ).pdf</i>	<i>oWVFFlxV9o3dOAF 9pzm29C5F4syM4EV LWnFLaLrT3wQ=</i>	<i>Літак Ан-26. Проводиться на базі навчальної авіаційної бригади в/ч А4104, авіаційні військові частини.</i>
Комплексний екзамен.	підсумкова атестація	<i>3.01 Силабус 102 KE.pdf</i>	<i>F97WOIPo7mf3kvN +lhAUaAfxOaRsOvis xftJwX5Nkxo=</i>	<i>Аудиторний фонд, ТМК “ВІРАЖ-РД” із спеціальним програмним забезпеченням “ВІРАЖ-РД” (комп’ютерний клас), штурманське спорядження. Документи аеронавігаційної інформації.</i>
Комплексний екзамен з фізичної підготовки.	підсумкова атестація	<i>3.1.2 Силабус ЕК_ЛВШ. pdf</i>	<i>IqQRdFibRg2tfeVzLs u5tTy/pRq16tkSNRrx U+dd6+oE=</i>	<i>Стадіон, спортивні зали, басейн.</i>
Практична аеродинаміка літака (Су-24М, Лл-39).	навчальна дисципліна	<i>2.1.11 ПРАКТИЧНА АЕРОДИНАМІКА ЛІТАКА (Су-24М, Лл-39).pdf</i>	<i>4ZwtJx7tDzWLXGo H6mUP3ri29YZAQx WADGfX7353PXg=</i>	<i>Аеродинамічна труба Т-1, мала аеродинамічна труба Т-2, мала надзвуківна аеродинамічна труба, гвинтовий прилад, пристрій «Дим-канал», гідростенд.</i>
Захист магістерської (дипломної) роботи проекту.	підсумкова атестація	<i>3.03 Силабус 102 MP.pdf</i>	<i>6om2HFrIHH/1BjCe quwyPOO+5uAD65w gLy73CN7Pps4=</i>	<i>Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри.</i>
Тактика роду авіації (бомбардувальна).	навчальна дисципліна	<i>2.1.10 ТАКТИКА РОДУ АВІАЦІЇ (бомбардувальна).pdf</i>	<i>X/61uYvQzoUmdssx DQ9ToKGaYNB8A19 yvXDa7Hjm9s4=</i>	<i>Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни.</i>
Повітряна навігація (Су-24М, Лл-39).	навчальна дисципліна	<i>2.1.08 ПОВІТРЯНА НАВІГАЦІЯ (СУ-24М, Лл-39).pdf</i>	<i>uQHGjRdEahCJgMlr xvr8AbcbOfHu4Noh AX4e/6kRyjo=</i>	<i>Спеціалізовані класи з пілотажно-навігаційним обладнанням, стендами. Документи аеронавігаційної інформації. Приймачі GNSS (GPS-195).</i>
Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України	навчальна дисципліна	<i>1.1.01 МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЗС УКРАЇНИ.pdf</i>	<i>PiXVQfTUH/kGm5Q J9qVkmAS+Udvc8A PYHTQJEMJno=</i>	<i>Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни.</i>
Академічне письмо	навчальна дисципліна	<i>1.1.02 АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО.pdf</i>	<i>jUuJRtnfNu+skRlud xq6GaiJpoG8m/ovR pb13KWiuNg=</i>	<i>Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни.</i>
Безпека військової діяльності	навчальна дисципліна	<i>1.1.03 БЕЗПЕКА ВІЙСЬКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.pdf</i>	<i>IB/FSffHcOmxajHoz A/+JcoWrhV7u1BHL eoDoqBd4zk=</i>	<i>Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни.</i>
Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка.	навчальна дисципліна	<i>1.1.04 ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПЕЦІАЛЬНА</i>	<i>s4mUT5kxepoLAjSb Z5n+9upK4kMTATs oF5h82mfrKUs=</i>	<i>Стадіон, спортивні зали, басейн.</i>

		<i>ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА.pdf</i>		
Авіаційна англійська мова	навчальна дисципліна	<i>1.2.05 АВІАЦІЙНА АНГЛІЙСЬКА МОВА.pdf</i>	ZvSr182wbptPf+wNf AVbbtP13thAxpHW7 QI3rxZmdyg=	Мовна лабораторія – 3 компл.
Філософські проблеми наукового пізнання.	навчальна дисципліна	<i>1.1.06 ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ.pdf</i>	YjJyQ44UvM7w9Hw 2bpbWIBCoOMkxZo N5cHV4pzBNyUQ=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни.
Філософські проблеми війни та армії (у т.ч. військово-економічні аспекти діяльності військового керівника).	навчальна дисципліна	<i>1.2.06 ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ ВІЙНИ ТА АРМІЇ ...pdf</i>	Joz5xwU6O3OHoCo VE1NKcJogchgt/IRQ ktVtklv9MU=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни.
Системний аналіз застосування бойових авіаційних комплексів (за родами авіації).	навчальна дисципліна	<i>2.1.01 СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ БОЙОВИХ АВІАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ (ЗА РОДАМИ АВІАЦІЇ).pdf</i>	sONfGmMhc7CkEQ8 xCnZcDBlnuN/E6rH XYHuiasomLVI=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни. Комп'ютерний клас з програмним забезпеченням Віраж-РД та інші, які забезпечують імітаційне моделювання та проведення оперативно-тактичних розрахунків.
Військове стажування.	практика	<i>2.1.02 ВІЙСЬКОВЕ СТАЖУВАННЯ.pdf</i>	m96pkuOQ4G4nvEe q5Qn1QMqKRjOoCR Y+JQblQuQ7kwE=	Проводиться на базі авіаційних військових частини.
Тактика авіації	навчальна дисципліна	<i>2.1.03 ТАКТИКА АВІАЦІЇ.pdf</i>	sjnGidyEudExoB35 tJcqA6umFboB5GRP t9MYLleAIw=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни.
Організація служби штабів авіаційних підрозділів.	навчальна дисципліна	<i>2.1.04 ОРГАНІЗАЦІЯ СЛУЖБИ ШТАБІВ АВІАЦІЙНИХ ПІДРОЗДІЛІВ.pdf</i>	9z9FWO/FovcahRP8 abhTRCK+kQd5FbK JdTEZzL6Ftjo=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни.
Конструкція літака та його силової установки (Су-24М, Л-39).	навчальна дисципліна	<i>2.1.05 КОНСТРУКЦІЯ ЛІТАКА ТА ЙОГО СИЛОВОЇ УСТАНОВКИ (Су-24М, Л-39).pdf</i>	XgfzyP8pIndK4sI8Z +tY9uo+cDuyDMh1 KvaeYRiFihg=	Спеціалізовані класи конструкції літальних апаратів, літаки Л-39, Су-24М НТК університету, у військовій частині А4104.
Авіаційне обладнання літака (Су-24М, Л-39).	навчальна дисципліна	<i>2.1.06 АВІАЦІЙНЕ ОБЛАДНАННЯ ЛІТАКА (СУ-24М, Л-39).pdf</i>	+SsYbmxsMCLKes51 m4oCD64uTE9JmC OH4YhGZ/yUDBo=	Спеціалізовані класи з авіаційним обладнанням літальних апаратів, літаки Л-39, Су-24М НТК університету, у військовій частині А4104.
Радіоелектронне обладнання літака (Су-24М, Л-39)	навчальна дисципліна	<i>2.1.07 РАДІОЕЛЕКТРОННЕ ОБЛАДНАННЯ ЛІТАКА (Су24М, Л-39).pdf</i>	2OYy8imR1fonEcsH ogC8MoRbxUWVr95 7WhOEomp5uJI=	Спеціалізовані класи з радіоелектронним обладнанням літальних апаратів, літаки Л-39, Су-24М НТК університету, у військовій частині А4104.
Бойове застосування літака (Су-24М, Л-39).	навчальна дисципліна	<i>2.1.09 БОЙОВЕ ЗАСТОСУВАННЯ ЛІТАКА (Су-24М, Л-39).pdf</i>	joTDjDcGv39i/Vf9+q GxmUMZod5LfJbk5 HSqMulohcg=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри. авіаційна техніка НТК факультетів університету, ОБТ навчальної авіаційної бригади ХНУ ПС.

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Документ	ПІБ.pdf	RZ9HjiHV6tpowqAMdz3Nrfl+LEhTMYc alo1dPfFLUho=

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначено му стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<p>Загальна підготовка РНз-1 Демонструвати знання процесів планування, підготовки, проведення заходів морально-психологічного забезпечення виконання завдань за призначенням підрозділами (за родами військ Повітряних Сил). РНз-2 Випускники будуть здатні спілкуватися в письмовій та усній формі іноземною мовою в контексті наукового та професійного дискурсу для забезпечення наукової та педагогічної діяльності, читати тексти загальнонаукового та професійного характеру підвищеного рівня складності, проводити письмову комунікацію в сферах загальнонаукової тематики, володіти навичками анотування та написання наукових статей згідно до умов, передбачених вимогами ВАК України, робити презентації та усні повідомлення загальнонаукового характеру в межах</p>	☒	<p>Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України</p>	<p>МН1 - Словесні методи навчання (лекція, бесіда, дискусія, розповідь, обговорення тощо). МН3 - Наочні методи навчання (спостереження, демонстрація, візуалізація на основі використання інформаційно-комунікаційних засобів навчання). МН5 - Самостійна робота курсантів: розв'язання програмних або ситуаційних завдань, опрацювання інформаційних джерел (конспектування, анотування, тезування, рецензування тощо). МН6 - Науково-дослідна робота курсантів: науково-пошуковий (реферат, есе, повідомлення тощо) та дослідницький (курсове проектування та виконання атестаційної роботи) методи.</p>	<p>МО1 – Екзамен. МО3 – Стандартизовані тести. МО4 – Аналітичний звіт, реферат, есе, курсова робота.</p>
		<p>Академічне письмо</p>	<p>МН1 - Словесні методи навчання (лекція, бесіда, дискусія, розповідь, обговорення тощо). МН3 - Наочні методи навчання (спостереження, демонстрація, візуалізація на основі використання інформаційно-комунікаційних засобів навчання). МН5 - Самостійна робота курсантів: розв'язання програмних або ситуаційних завдань, опрацювання інформаційних джерел (конспектування, анотування, тезування, рецензування тощо). МН6 - Науково-дослідна робота курсантів: науково-пошуковий (реферат, есе, повідомлення тощо) та дослідницький (курсове проектування та виконання атестаційної роботи) методи.</p>	<p>МО3 – Стандартизовані тести. МО4 – Аналітичний звіт, реферат, есе, курсова робота. МО10 – Залік.</p>

<p>професійної діяльності. РНз-3 Випускники будуть здатні застосовувати знання філософських проблем війни та армії для виявлення теоретико-методологічних основ і соціально-політичної спрямованості концепцій війни та армії, інформаційних матеріалів і повідомлень ЗМІ, аналізу стану і тенденцій воєнно-політичної обстановки, розвитку військової теорії і практики, загроз і викликів національній безпеці держави у воєнній сфері, реалізовувати функції вчення про війну та армію у військово-професійній діяльності. РНз-4 Випускники будуть здатні застосовувати знання економічних основ воєнної могутності держави, воєнної економіки, господарсько-економічної роботи у військах для приймати економічно обґрунтованих рішень щодо забезпечення функціонування всіх сфер життєдіяльності військових частин і підрозділів, забезпечення бойової і мобілізаційної готовності, виконання завдань за призначенням. РНз-5 Випускники будуть володіти базовими знаннями щодо організації та здійснення безпечної навчально-бойової діяльності у підрозділах роду військ (сил) з врахуванням досвіду бойового застосування роду військ (сил). РНз-6 Випускники будуть здатні продемонструвати необхідний рівень</p>	<p>Безпека військової діяльності</p>	<p>МН1 - Словесні методи навчання (лекція, бесіда, дискусія, розповідь, обговорення тощо). МН3 - Наочні методи навчання (спостереження, демонстрація, візуалізація на основі використання інформаційно-комунікаційних засобів навчання). МН5 - Самостійна робота курсантів: розв'язання програмних або ситуаційних завдань, опрацювання інформаційних джерел (конспектування, анотування, тезування, рецензування тощо).</p>	<p>МО3 – Стандартизовані тести. МО10 – Залік.</p>
	<p>Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка.</p>	<p>МН1 - Словесні методи навчання (лекція, бесіда, дискусія, розповідь, обговорення тощо). МН2 - Практичні методи навчання (методи організації групової діяльності, метод вправ, тактичні, тактико-стройові та командно-штабні навчання і воєнні ігри, всі види практики та стажування тощо). МН4 - Активні та інтерактивні методи навчання (навчальна гра, аналіз проведених дій, тренінг, метод проектів, метод ситуаційного аналізу, розвиток критичного мислення тощо).</p>	<p>МО1 – Екзамен. МО3 – Стандартизовані тести. МО10 – Залік.</p>
	<p>Системний аналіз застосування бойових авіаційних комплексів (за родами авіації).</p>	<p>МН1 - Словесні методи навчання (лекція, бесіда, дискусія, розповідь, обговорення тощо). МН3 - Наочні методи навчання (спостереження, демонстрація, візуалізація на основі використання інформаційно-комунікаційних засобів навчання). МН4 - Активні та інтерактивні методи навчання (навчальна гра, аналіз проведених дій, тренінг, метод проектів, метод ситуаційного аналізу, розвиток критичного мислення тощо). МН5 - Самостійна робота курсантів: розв'язання програмних або ситуаційних завдань, опрацювання інформаційних джерел (конспектування, анотування, тезування, рецензування тощо). МН6 - Науково-дослідна робота курсантів: науково-пошуковий (реферат, есе, повідомлення тощо) та дослідницький (курсове проектування та виконання атестаційної роботи) методи.</p>	<p>МО3 – Стандартизовані тести. МО4 – Аналітичний звіт, реферат, есе, курсова робота. МО6 – Презентації результатів виконаних завдань та досліджень. МО7 – Презентації курсантів та виступи на наукових заходах. МО10 – Залік.</p>
<p>Військове стажування.</p>	<p>МН2 - Практичні методи навчання (методи організації групової діяльності, метод вправ,</p>	<p>МО9 – Звіти про проведені практики та стажування у військах. МО10 – Залік.</p>	

<p>спеціальних теоретичних знань, необхідних для організації та проведення фізичної підготовки з особовим складом, організаційно-методичні навички і вміння організації та проведення фізичної підготовки з військовослужбовцями, готовність до створення необхідних умов для процесу спеціальної фізичної підготовки в військовій частині; координувати діяльність посадових осіб до створення ефективних умов досягнення максимально високого рівня бойової готовності військовослужбовців в військовій частині. Виконувати фізичні вправи, спеціальні прийоми та дії, а також їх нормативи. Підготовка зі спеціальності РНп-1 Випускники будуть здатні проводити системний аналіз на основі знань з організації, бойових можливостей, тактики дій екіпажів і підрозділів для прогнозування можливого характеру їх дій на різних етапах виконання бойових завдань. РНп-2 Випускники будуть здатні використовувати професійно профільовані знання й практичні навички в службовій діяльності при виконанні функціональних обов'язків за посадою штурмана екіпажу. Підготовка зі спеціалізації РНс-1 Знання керівних документів, які регламентують льотну роботу. РНс-2 Здатність використовувати дані про льотно-</p>		<p>тактичні, тактико-стройові та командно-штабні навчання і воєнні ігри, всі види практики та стажування тощо). МН5 - Самостійна робота курсантів: розв'язання програмних або ситуаційних завдань, опрацювання інформаційних джерел (конспектування, анотування, тезування, рецензування тощо).</p>	
	<p>Тактика авіації</p>	<p>МН1 - Словесні методи навчання (лекція, бесіда, дискусія, розповідь, обговорення тощо). МН2 - Практичні методи навчання (методи організації групової діяльності, метод вправ, тактичні, тактико-стройові та командно-штабні навчання і воєнні ігри, всі види практики та стажування тощо). МН3 - Наочні методи навчання (спостереження, демонстрація, візуалізація на основі використання інформаційно-комунікаційних засобів навчання). МН4 - Активні та інтерактивні методи навчання (навчальна гра, аналіз проведених дій, тренінг, метод проєктів, метод ситуаційного аналізу, розвиток критичного мислення тощо). МН5 - Самостійна робота курсантів: розв'язання програмних або ситуаційних завдань, опрацювання інформаційних джерел (конспектування, анотування, тезування, рецензування тощо).</p>	<p>МОЗ – Стандартизовані тести. МО10 – Залік.</p>
	<p>Організація служби штабів авіаційних підрозділів.</p>	<p>МН1 - Словесні методи навчання (лекція, бесіда, дискусія, розповідь, обговорення тощо). МН2 - Практичні методи навчання (методи організації групової діяльності, метод вправ, тактичні, тактико-стройові та командно-штабні навчання і воєнні ігри, всі види практики та стажування тощо). МН4 - Активні та інтерактивні методи навчання (навчальна гра, аналіз проведених дій, тренінг, метод проєктів, метод ситуаційного аналізу, розвиток критичного мислення тощо). МН5 - Самостійна робота курсантів: розв'язання програмних або ситуаційних завдань, опрацювання інформаційних джерел (конспектування, анотування, тезування, рецензування тощо).</p>	<p>МОЗ – Стандартизовані тести. МО10 – Залік.</p>

технічні характеристики літального апарату при виконанні штурманських розрахунків під час підготовки та виконання польотів, обґрунтовувати пропозиції штурмана командирю на виконання польоту, бойового завдання, грамотно приймати рішення в особливих випадках в польоті.

РНс-3 Знання конструкції літальних апаратів, його системи та силових установок, правил підготовки та експлуатації відповідно до керівництва з льотної експлуатації, порядок дій в особливих випадках в польоті, оцінюванні їх працездатність та визначати порядок подальшого виконання завдання.

РНс-4 Знання конструкції та принципів дії пілотажно-навігаційного обладнання літального апарату, обладнання супутникових радіонавігаційних систем. Володіння методикою перевірки його працездатності та експлуатації в польоті в мирний час та в умовах протидії противник при веденні бойових дій, з урахуванням досвіду застосування авіації в бойових діях. Здатність самостійно вивчати нові зразки бортового обладнання за технічною документацією.

РНс-5 Знання методики підготовки ПНО літального апарату до польоту, складання програми ПНК,

організовувати виконання питань штурманського забезпечення в авіаційному підрозділі РНс-6 Володіння технологією підготовки польотної документації, виконання штурманських розрахунків на всіх етапах підготовки та виконання польоту літальних апаратів (в авіаційних підрозділах), здатність діяти в складних умовах, грамотно приймати рішення для подальшого виконання польоту та виконання поставленого завдання з дотриманням правил безпеки польоту в штурманському відношенні. РНс-7 Знання авіаційних засобів ураження, методики їх підготовки та бойового застосування, знання правил дотримання умов безпеки в штурманському відношенні та методики їх визначення для умов виконання поставленого завдання. РНс-8 Знати теорію бойового застосування керованого та некерованого озброєння, десантування військ, військової техніки та вантажів, методичку визначення координат об'єктів (цілей). Здатність проводити розрахунки прицільних елементів на бомбометання, десантування, визначати раціональні умови бойового застосування, планувати виконання польотного завдання на бойове застосування з обґрунтуванням

параметрів польоту, умов безпеки польоту, аналізувати результати бойового застосування.

РНс-9 Знання техніки та тактики дій своїх військ, іноземних держав. Здатність застосовувати сучасні методи дослідження, апаратно-програмне забезпечення при підготовці пропозицій командирів на виконання поставленого завдання в штурманському відношенні.

РНс-10 Знати фундаментальні основи з питань теорії навігаційних систем, методики їх підготовки та застосування. Оцінювати можливостей ПНО з питань застосування при виконанні поставлених завдань. Знати основи роботи штурмана підрозділу при виконання заходів підготовки аеродрому в топогеодезичному відношенні

РНс-11 Знання питань аеронавігаційного забезпечення польотів авіації, використання аеронавігаційних карт, збірників аеронавігаційної інформації при підготовці та виконання польотів. Використання збірників АНІ, радіонавігаційних карт, довідкового матеріалу іноземних видань, фразеології та правил ведення радіотелефонного зв'язку англійською мовою.

РНс-12 Здатність відпрацьовувати вправи льотної підготовки, їх елементи на тренажерах і в кабінах повітряних суден, дії штурмана при

відмовах та в особливих випадках в польоті із застосуванням розрахункових інформаційних систем підтримки прийняття рішень
РНС-13 Знання теорії льотної експлуатації літального апарату для виконання своїх обов'язків у відповідності до вимог керівних документів що регламентують льотну роботу.
РНС-14 Практично застосувати знання при підготовці та виконанні польоту відповідно до функціональних обов'язків за посадою штурмана екіпажу з дотриманням вимог керівних документів які регламентують льотну роботу, документів ІСАО з використанням сучасних пристроїв GPS навігації
РНС-15 Знання методів дослідження складних технічних систем, основних теоретичних, науково-технічних, воєнно-технічних задач, які виникають на етапі бойового застосування озброєння та військової техніки.
Планувати дослідження складних задач з питань навігації та бойового застосування літальних апаратів, авіаційних підрозділів на основі проведення математичного моделювання та експериментів
РНС-16 Застосовувати знання з основ тактики екіпажів і підрозділів родів авіації з урахуванням досвіду бойових дій авіації Збройних Сил України
РНС-17 Застосовувати знання по управлінню

*підрозділами авіації
при виконанні ними
бойових завдань.*

--	--	--	--